

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI 66-13 | TEMMUZ 1976 5 TL.

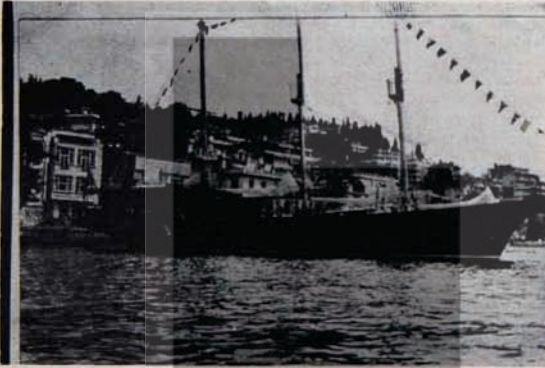
SOSYALİST HAREKETİ DURDURMA OPERASYONU

bebek'te yat işçiyi at

Geçtiğimiz hafta Çarşamba günü İstanbul değişik bir gösteriye sahne oldu. Çeşitli gazetelerde, yayınlarında, haber ajanslarında çalışan basın işçileri bir yürüyüş yaparak Günaydın gazetesini ve onun işçi haklarını hiçe sayan patronunu protesto ettiler. Günaydın gazetesindeki sendikal mücadeleyi desteklediklerini açıkladılar.

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS) tarafından düzenlenen gösterinin nedeni, Günaydın'da ortaya çıkan sendikalaşma eğilimine karşı patronun yasa tanımaz durumu ile 17 işçiyi işten çıkartması idi. Gerçekten de önceki hafta ortaya çıkan bir olay Babalı'da sendikaların gremediği tek gazete insanını taşıyan Veb Ofset'te, TGS ile astığı artık kesdiği kestik Haldun Simavi arasında belki de uzun sürecok bir savaşta haber vermektedir.

SİMAVİ'NİN BEBEK TEKİ YATI

Sendikamız gremediği tek basın kuruluşu olarak övünen Veb Ofset bundan beş yıl önce de sendika hareketine sahne olmuştu. Bu girişim gerek sendikamızın yanlış tutumu gerek emekçiler arasında dahi dayanışmanın eksikliği nedeniyle başarısız olmuş, işveren bankası ile birtakım gazeteciler sendikadan itafına ettirilirken bir bölümünün de işine son verilmişti.

Bu girişimden önce de, sonuçsuz kalan bir kaç sendikalaşma girişiminin olduğu Veb Ofset'te uzun yıllar sendikamızın adı ağızlar almıştı, sendikadan söz edenlere iyi gözle bakılmazdı. Böylece de patronun tüm çalışanlar üzerindeki ezici, onların kişiliklerini yok edici baskı yoğunlaşmıştı. Gerçi "Amca" denilen Haldun Simavi yine büyük bir bölümünü İngilizce'de geçirmektedir ama o olmadığı zamanlar kraldan fazla kralcı olan Müessese Müdürü Kemal Kınacı ile

"Amca'nın bir dediğini iki etmeyen Genel Yayın Müdürü Necati Zincirlikan çekilken bir el gibi Veb Ofseti yönetiyorlardı. "Amca'nın gözü arkada değildi.

Sendika diyenlere, bu sözü ağızlarına alanlara cevap hemen hazırdı: "Patron size her şeyi veriyor. Sendikamız veremeyeceği kadar hakkı kendiliğinden sağlıyor. Yemekse bedava yemek, yalbaşlarında ikramiye ise ikramiye, zamsa zam, izin gideri ise izin gideri, hepisi veriliyor" deniyordu. Oysa kazan ayağı öyle değildi.

Günaydın'da her şey kişisel ilişkiler ve Kemal Kınacı, Necati Zincirlikan ve Rahmi Turan üçlüsünün isteğine bağlı olarak yapıyor. Bunlar ancak kendi adamlarına insan dağıtırlar ve olanaklardan yararlandırırlar. Göze girmeyenin birtakım haklardan yararlanması olduk-

Günaydın'daki insanlık dışı, onur kırıcı düzen bununla kalmamaktadır. Gazetenin yönetiminin ve haberlerinin değerlendirilmesinden sorumlu olan kişilerin hangi konuda ne kadar etkili olduklarını ve yetkilerinin sınırlarını asla bilmezler. Günaydın'da her başını kaldırıp ezen görünmez bir balyoz, yetenekli gazetecilerin sıvrılmasını önler. Buna kesinlikle olanak tanımaz.

Kendilerine sermaye çevreleri tarafından empoze edilen habere karşı direnen yazı işleri görevlilerinin eleştirileri hiçe sayılır. Sermaye sınıfı hizmetinde bir gazeteciliğin yapılması için gazeteciler zorlanır. Buna uyum sağlayanlar ise gözden düşerler.

Çalışanların çabasıyla gazeteyle güvenilir objektif bazı habere karşı sermayenin hazırladığı güdümlü haberlere geniş yer verilen Günaydın'da, halka karşı gazeteciliğin bütün örneklerini görmek olanaklıdır.

Günaydın'ın patronu Haldun Simavi'nin iyi bir gazeteci olduğu söylenir. Bu yıllık kuşkuşuz "Amca'nın halkın zafarlarını iyi sömürebilme yeteneğinden gelsemektir. Yoksa yıllar yılı "İngiliz" değerleriyle yoğunlaşmış olan Simavi'nin Türkiye gerçeklerine uygun bir gazetecilik yapmasını beklemek bir düşüştür. Dolayısıyla "Amca'nın bütün buluşları halka daha iyi bir gazetecilik sunmak değil daha fazla kazanmak amacıyla yöneliktir. Günaydın'da dört sayfalık bir haber bölümü vermek, iyi habere olan saygıdan değil gazetesinin tiraj kayıplarını önlemek endişesinden kaynaklanmıştır.

Günaydın gazetesi yılda 30 milyon liradan fazla kar etmektedir. Bu karın 50 milyona yaklaşması olağandır. Çünkü giriştiği numaralı lotarya ile, bütün gazetelerintirajları azalırken Günaydın'ın artmıştır. Veb'in karlı çalışmasının bir nedeni de yoğun ve ucuz emek kullanmasıdır. Hiç bir gazetedeki insan emeği bu denli yoğun olarak kullanılmamaktadır. Günaydın'da parola "Az adam, çok iş" tir.

"Amca" haberlerin telefonla alınmasına çok kızır. Yurt muhabirlerinin haberlerini telekse geçmesinde de içerler. Masraf olmaması için haberlerin posta ile gönderilmesi koşuluyla muhabirler ister istemez uymuşlardır. Yur haberlerinde bu nedenle 20 günlük haberlerin kullanıldığı çok görülür.

"Amca" insanlar için yatırım yapmasını da çok görür. Nitekim yıllar yılı uyduruk, her çeşit sağlık koşullarından uzakta geçekonu yöntemi ile yapılmış kaçak bir binada yüzlerce insanı çalıştırır. Güç koşullarında çalışan elemanlarına "Haata olurlar" gerekçeyle havalandırmaya cihazını bile çok görür. Gazete için bina yapılmasına ise kesinlikle karşıdır. Teknolojinin gerektirdiği yeni araç ve gereçlerin alınması da Veb'de tabudur. Örneğin Hürriyet'in "faka" denilen cihazı kullanarak sayfalarını Ankara Matbaasına Günaydın'dan üç saat önce göndermesi karşısında emir verip gazetecilerin Günaydın'ı 15.30'da bitirmelerini istemiştir. Böylece yıllar yılı insan emeği ile teknolojiye karşı çıkmayı kendi açısından bir övünç sayar.

Günaydın'da çalışan 450 kişiyi insan yerine koymayan "Amca" buna karşılığın kendi keyfi için yaptırdığı bir şehir hatları vapuru büyüklüğündeki yata başta beş milyon lira harcama bütçe bütçe görmemiştir. Bu yatın içinde (çalıştırdığı emekçilere çok gördüğü) soğutucu cihaz, renkli televizyon, sıcak su, alıcı verici radyo, radar vb. gibi bir çok modern araç ve gereç bulunmaktadır. 16 kişilik personeli bulunan bu yat "Amca'nın gösterişçi zevklerine hitap etmek için yapıldığı için yılın 10 ay kullanılmak üzere ise ancak 15-20 gün katalanmaktadır.

Gazetede yaptığı haber toplantılarında sosyal adaletten ve insan haklarından yana mangada kül bırakmayan Simavi ve onun kulları, kendi gazetelerindeki sendikalaşma ve hak arama mücadelesi olduğu zaman bir numaralı sendika düğmanı kesimlidirler. "Amca" sendika hareketine karşı "Gazeteyi kapatmayı tehditini savunmuştur. Kemal Kınacı ise bir "Kolombo" tüzüğüne sendikaya girenleri saptamaya çalışmış, binlardan Necati Zincirlikan'ın zengininin ibranı sonucu 17'nin işine yasa dışı olarak son vermiştir. Bu arada örgütlenme çalışmaları yürüten Murat adındaki bir işçiyi de adamlarına dövdürmüştür. Diğer işçileri ise sorguya çekmiş ve tehditler savurarak sendikaya girecek olanları ya da gizlice girenlerin işten atılacaklarını söylemiştir.

Günaydın gazetesinde 170 matbaa işçisinin TGS'ye üye olması ile başlayan hareket önüne geçilmez bir durum almıştır. KGS'nin bu kez ağırlığını koyacağı anlaşılmaktadır. Geçtiğimiz hafta Çarşamba günü düzenlenen yürüyüşü başka eylemlerin izleyeceği bilinmektedir. Sendika Veb Ofset'te işçiler arasında çözümü önlemek için işten atılacak emekçilerin masajlarını ödeyeceğini ve onlara iş bulacağını garanti etmektedir. Böyle bir garanti karşısında Veb Ofset'in baskılarının geçerli olup olmayacağı belli değildir.

Veb Ofset patronu sendikamızın ağır baskı karşısında işçiler arasında bir çeşit referandum yapmayı da düşünmüştür. Böylece baskıyla tehditle ve zorla işçileri sendikal mücadeleden vazgeçirebileceğini sanmıştır. Oysa sendikamızın emekçilerin böyle bir oyuna gelmeye niyetlerinin olmadığı anlaşılmaktadır.

İşçiler arasında terör sürdürülürken fikir ilerlerinden sendika üyesi olanlar da sendikadan istifaya ettirilmeye zorlanmaktadır. "Amca'nın adamları gazete içinde sendika ve sendikacıların költürlerini anıta anıta bitirememekte ve istifa etmeyenlerin işten çıkarılacaklarını yamaktadır.

Veb Ofset'teki sendikal mücadele Babalı için ilginç bir örnektir. Sosyal adaletli, yasalara saygılı savunuyor görünüşü yasalara ve özgürlükleri ayaklar altına alan ve orta çed feodal beyi kafasına gazete yuvasında oturmuş insan Haldun Simavi, emekçilerin sendikal hak ve özgürlük mücadelesine eninde sonunda boyun eğecektir. Simavi hayranlık duyduğu İngilizlerin bile artık sendikal özgürlük konusunda bir tartışmaya girmedikleri hatırlatıyor insan onuruna ve emeğe gereken değeri vermek zorundadır. Bunu yapmazsa işçileri ona bunu öğreteceklerdir.

YORUYOŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi:

Nihat SARGIN

Genel Yayın Yönetmeni:

Osmar SAKALSIZ

Yazı İşleri Müdürü:

Metin ÇULHAOĞLU

Teknik Sekreter:

Alihan ARTANLI

Yazı Kurulu:

Umut COŞKUN

Metin ÇULHAOĞLU

Mehmet AKOZER

Varlık ÖZMENEK

YONETİM:

Konur Sokak 15/8 Kızılay

Ankara Tel: 17 45 81

İSTANBUL BÜROSÜ:

Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş

İstanbul Tel: 26 55 67

İzmit

İstanbul

İzmir

Eskişehir

Bursa

Adana

Diyarbakır

Yusuf ALTINTAŞ

Hacı KANTARCI

Vedat PEKEL

Vedat BARANOĞLU

Cengiz KOÇ

Ceyhan CAN

Narçin UZVARİŞ

Posta Çeki: YORUYOŞ Dergisi, 10023 4

ABONE KOŞULLARI

Yıllık : 200 TL 6 Aylık: 100 TL

İLAN KOŞULLARI:

Arka Kapak (Renkli) : 15.000 TL

Arka Kapak (Siyah beyaz) : 12.000 TL

1ç sayfalarda sütun santim : 40 TL

Yayın İlanları % 50 indirilmiştir.

Eğe Dağıtım: Orhan ÖZŞİŞMAN

Baskı: Daily News Web-Ofset Tesileri

SOSYALİST HAREKETİ DURDURMA OPERASYONU

YALÇIN KOÇUK

Önce olgulardan söz etmek gerekiyor. Bunun için de Mehmet Mercan'ın "Gaziantep Notlarını" hatırlamak yarar var. Gaziantep Operasyonundan sonra Cumhuriyet'in Güney İlleri Temsilcisi Vali ile konuşuyor. Ölü sayısı üzerine. Sayıda anlaşamıyorlar. Sonra anlaşmazlık ortaya çıkıyor. Vali, "ha sen anarşistleri de sayıyorsun" deyince, anlaşmazlık noktası belli oluyor. Bugün bu anlaşmazlık noktasının çok daha yaygın olduğu görüldü: Seydişehir olayları alevince DİSK'in avukatlarından birisi Seydişehir'e gönderildi. Seydişehir'de DİSK'in avukatı, işçilerle ve partilerle birlikte dövdü. YÜRÜYÖŞ, bu dayak işlemini uzun uzun yazdı. Hiç bir "tepkii" yok. Yakınlarda İstanbul'da bir başka avukat dövdü. Bu kez "tepkii" çok büyük. Anayasa, yargı hakkı ve benzeri tezlerin hepsi kullandı. Demeç devrimcileri demeciler verdi. Uzun uzun yazılar yazıldı. Çok iyi oldu. Yapılması gereken yapıldı. Yapılması gereken yapıncı da anlaşmazlık noktası daha açık bir biçimde ortaya çıktı. Tepkilerin eşitsizliği olgusu ortaya çıktı.

Bunun üzerinde durulacak. Nedenleri araştırılacak. Ancak bundan önce bir-iki olgu daha. Altı Temmuz 1976 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde bir yazı. Fakir Baykurt imzasını taşıyor. Yazının en can alıcı bölümü aynen şöyle: "Hoş görülürse eklemek gerekir, zannediyorduk bunu bir türlü öğrenemeyen bölük pörçük partileri neden bunca ciddiye alırlar? Onların, terlemeden, yorulmadan, en büyük toplantılarımızca, en tartışmalarımıza rahatça girip etkili olmağa kalkmalarına niçin katlanırlar? Bu kadar yıldır görüyoruz, bölünüp parçalanmalarını, birbirlerini yemelerini ve düzelerini... Brakalım önce 'parti' olsunlar, melhemlerini kendi başlarına sürsünler. Buna karşılık, kişilik sahibi her insanın yapacağı gibi, yarın iktidar olma sınavındaki partilerle, hele hazineden para da aldıkları için, konuşup görüşmekten niçin korkuyoruz, gocunuyoruz? Buna kuyrukçuluk diyenler içtenlikli iseler isteklerimize baksınlar."

İşte böyle. Bu yazıyı, birinci yöneticisi olduğu sıralarda öğretmen örgütünü göşt eğilimlerin temel kararğahı haline getiren Fakir Baykurt'un yeni seçim bildirgesi olarak değerlendirmek gerek. Fakir Baykurt, Halk Partisi adına öğretmen örgütünün başkanlığını elde etmek isteyebilir. Burası hiç önemli değil. Burada önemli olan, ileri sürülen mantığın niteliği ve sefaleti. Açıkçası şu: Bir "ilerici" kaleminden çıkan, sosyalist akım ve harekete bu denli saygısız ve düşman başka bir görüş bulmak çok zor. "Brakınız, birbirlerini yesinler" ve bırakınız, "melhemlerini kendi kellerine sürsünler". Bundan daha açığı yazılamaz. Sosyalist akım ve harekete saygısızlık ve düşmanlık bundan daha açık belli edilemez. Halk Partisi ise bundan daha güçsüz bir mantıkla savunulamaz. Halk Partisi, "iktidar olma sınavındaki partilerin" biri olduğu için ve "hele hazineden para da alan" partilerin biri olduğu için savunuluyor.

Bunun da nedenleri üzerinde durulacak. Ama bir örnek daha. Bu da şöyle: "1973 seçimlerinden bu yana, bir siyasal 'grafik' çizilmektedir. Bu grafiğin bir çeşit 'diyalektiği' bulunmaktadır. Bu diyalektiği şöyle özetleyebiliriz. 1973 son baharından bu yana, sol kesimde, bölünme, parçalanma başlamış, sağda ise bütünleşme baş göstermiştir. Bu bütünleşme, Demirel'i iktidara getirmiştir." Bu görüşler de Uğur Mumcu'ya ait. 3 Temmuz 1976 tarihli yazıdır.

Artık Uğur Mumcu, "solun bölünmüşlüğünden" söz etmeyen yazı yazmaz oldu. Kendi bileceği işi, ama bu kez daha "bilimsel" yazıyor. Diyalektikten söz ediyor. Bu yüzden diyalektiğin alfabesinden başlamak gerekiyor. Hegelci ve Marksist diyalektikler bir kenara, diyalektiğin en ilkel biçimi olan Yunan diyalektiğinde bile birbirine zıt fakat birbirleriyle ilişkili iki öge var. Diyalektiğin en ilkel biçimi olan Yunan felsefesinde bile diyalektik yöntem, zıtlıkların karşılıklı etkileşimini ortaya çıkarmayı amaçlar. Hiç bir yerde de diyalektik, saçmalama anlamında kullanılmaz. Eğer "solun bölünmüşlüğü" ile MC Hükümeti'nin kuruluşu arasında diyalektik bir bağ kurmaya çalışırsanız, Demirel Hükümeti'nin kuruluşunu da "solun bölünmüşlüğüne" bağlamış olursunuz. Bu durumda da saçmalamış olursunuz.

Önce saf mantık açısından. Sonra da içerik bakımından. Tarih bütün örnekleri ortada. Klasik ve klasik olmayan örnekler. Hepsinde faşizmin, kapitalizmin genel bunalımından doğduğu bir gerçek. Ama bu gerçeğin bir yanı. Yalnızca ekonomik yanı. Bunun bir de sınıfsal ve siyasal yanı var. Bütün klasik ve klasik olmayan örneklerde görülen şu: Faşist tiranmanın başladığı her yerde sosyalist akım güçlü. Belki iktidarı alacak kadar güçlü değil. Ama iktidara yürüyecek kadar güçlü. İtalya'da, Almanya'da ve İspanya'da bu böyle oldu. Sosyalist akım güçlü olduğu için Almanya'da faşizm, nasýonal sosyalizm adını aldı. İtalya'da faşist lider sosyalist harekettten çıktı. İspanya'da faşist hareketin başına getirilmeye üzere "sosyalizme buluşmuş" bir kişi arandı. 12 Mart'ta Türkiye'de Köy Enstitüleri'nin savunması, öğrenci eylemlerinin bir bölümüne sahip çıkmış bir politikacı, "ilerici" kesimde belli bir imaja sahip bazı isimlerle takviyeli olarak hükümete getirildi.

Eğer faşist tiranma varsa, büyük bir sosyalist potansiyel, güçlü bir sosyalist akım ve etkin bir sosyalist hareket var, demek. İktidara yürüyen bir hareket var, demek. Faşist tiranma, bu yürüyüşü durdurmayı amaçlıyor. Faşist tiranma, her yerde böyle bir yürüyüşü durdurmayı amaçlar. Sosyalist akım ve hareketin, henüz, iktidarı kavrayacak boyutlara ulaşmış olması ayrı bir nokta. Bu tarihsel birikim, uluslararası durum ve ekonomik bunalımın niteliği ve derinliği gibi öğelere ilgilidir. Önemli olan bir noktadaki durum değil. Gelişimin yönü ve hızı. Bu gelişimin yönü ve hızını göremeyenler, daha doğrusu görmek istemeyenler, ilk önce çok yakın oldukları demokratik örgütlere bakmak durumundalar. Memur örgütlerine, öğretmen örgütlerine, teknik eleman örgütlerine bakmak durumundalar. Bir baksınlar. Bakarlarsa solun bölünüp bölünmediğini görürler. Kolayca görürler. Kolayca görmeleri için de küçük bir ipucu: Sosyalist hareket, demokratik örgütlere hiç bir zaman bugünkü kadar bütün ve güçlü olmadı.

Sadece demokratik örgütlerde mi? İşçi sınıfında neler oluyor? Neden, kos koca Genel-İş DİSK'e katılırken "olay" çıkmıyor da Seydişehir kana bulanıyor? Seydişehir'deki gelişmelerin içyüzünü öğrenmekten neden korkuluyor? Neden Bursa "olayının" içyüzünü kamuoyuna "açıklamak" uluslararası sermayenin Türkiye sözcüsüne bırakılıyor? Bursa'da bir Türk-İş aracından atılan kurşunla öldürülen DİSK işçisinin cesedi söğmeden Halk Partisi lideri Ecevit, Halil Tunç'u ziyarete gidiyor. Sanatçı ve şair Ecevit, Moskova'da Nazım'ın mezarını ziyaret etmeyecek politikacı kişiliğini ön plana çıkarıyor. Aynı Ecevit, cinayete suçlanan bir örgütün başkanı, cinayetin tartışması sona ermeden ziyaret edip söz konusu kişinin "barışçı" kişiliğine şahitlik etmek ihtiyacını duyuyor. Neden?

Ecevit, Halk Partisi etiketli MİT raporunu hiç bir zaman reddetmedi. Bunun MİT tarafından hazırlandığını ileri sürünlere de "yalan söyleyeyim, nereden biliyorsunuz?" diye çıkıştı. Bu mantıkla, 12 Mart'taki CIA katkısı da yalan olacak. Bu mantıkla sıkıyönetim iddianelerindeki MİT katkısı da yalan olacak. Ecevit'in mantığı ile yalan olacak. Ama belli istihbarat örgütleriyle ilişkisi inkar edilmeyen birisi, yakınlarda, İtalyan seçimlerinden sonra "Halk Partisi ve Türk-İş'e gözümlük gibi bakalım" başlıklı bir yazı yazdı. Bu yazıda Halk Partisi etiketli MİT raporunu "gerçekçi rapor" olarak nitelendi. Bu meşhur raporun onbirinci sayfasında, "ayrıca şunu da vurgulayalım ki" başlıklı bölümde aynen şöyle yazılmış: "Bu arada Bursa'da işyeri temsilciliği seçimlerinde AP, CHP adaylarına karşı TİP adaylarını el altından desteklemiştir. Böylece AP'nin CHP'yi bu önemli merkezde işçilerden soyutlaması söz konusudur."

Bu olgu ve örneklerden sonra başka örnek mümkün. Hem bu yazının başına, hem de yirmiye önce. Yetmişbir öncesindeki işlev devam ediyor: Sosyalist hareketi durdurma operasyonu devam ediyor. Değişen sadece silahlar. Değişiklik, kullanan silahların çoğunun eskimesinden ileri geldi. İşçi sınıfı yok, dediler. Bir sınıf olarak varlığını kanıtladı. Bu işi askerler yapacak, dediler. Askerlerin ne yaptıkları ortaya çıktı. Sanki bir seçim fetişizmi varmış gibi, parlamentoya girmeye çalışmayı suçladılar. Seçim fetişizminin olmadığı belli oldu. Korkak ve pasifist, dediler. Korkak ve pasifistler kendilerini gösterdiler. Diyecek söz kalmadı. Bölünmüşlükten gayri. Şimdi tek silah, sosyalist hareketi güçsüz göstermek. Güçsüz gösterildiği takdirde, hareketin daha da güçlenmesinin önlenilebileceği düşünülüyor.

Neden böyle yapılıyor? Bugün bir üçlü birlikte gidiyor: Sosyalist hareketi güçsüz göstermek, cuntacılık ve Halk Partisi'nin "hik" deyiçliliği. Bunlardan ilk ikisi eski. Güçsüz göstermek ve güçsüzleştirilmeye çalışmakla cuntacılık hep birlikte gitti. İlkesiz ve sınıfsal içerikten yoksun Halk Partisi "hik" deyiçliliği ise 12 Mart sonrası ortaya çıkardığı bir olgu. 12 Mart öncesinde cuntacılık iki akım olarak boy gösterdi. Halk Partisi'nin dışında ve Halk Partisi'ne karşı olanlar ile, Halk Partisi'nin içinde cuntacılar. 12 Mart ile birlikte birinci grup savcılarının önüne çıkarken ikinci grup hükümet oldu. 12 Mart, sınıfsal işlevinin yanında, Halk Partisi içindeki cuntacılığın daha güvenilir bir yol olduğunu ortaya çıkardı.

Halk Partisi'nde sermayeye güvene akım güç kazandıkça "hik" deyiçliliği Halk Partisi seçmiş olabilir. Sosyalist hareketi durdurma girişimleri de daha açık ve daha kenetlenmiş bir nitelik kazanıyor. Gayet tutarlı bir gelişme. Hem çeşitli olasılıklara karşı güvene sağlanmış oluyor. Hem de "bu işi seçmele olmuyormuş" deme olasılığı artıyor. İlkesiz "hik" deyiçlilikten cuntacılığa giden yolun kesa olduğu görüldü. Kısa bir zaman sonra cuntacılığın yeniden moda olacağı hesaplanıyor. Bu zamana kadar ise sosyalist hareketi durdurma operasyonu önemli oluyor. Sosyalist harekete karşı düşmanca tutumun temininde böyle bir değerlendirme yeterli.

CEPHE DGM PEŞİNDE

Amaç berbat olunca mizansen de, ne kadar kurmaca hazırlanırsa hazırlansın berbat oluyor. Bunun en son örneği geçtiğimiz haftanın Çarşamba günü Başbakan Süleyman Demirel hakkında DP'nin verdiği gensoru önergesinin görüşülmesi sırasında TBMM'de cereyan etti.

İçin en eğlenince ya da kusturucu yanı da buduydu...

"Bağımız" namı altında, meclis içinde ve dışında faaliyet gösteren bu grubun reisinin imzasını taşıyan pusulada neley yazıyordu?

Şaadetin Bilgiç ve Bahri Dağdaş adlandırılan "bağımızlar" arkadaşları adına bir köşeli ileri sürüyorlardı.

Cephe kendilerine, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasanın çıkması için teminat vermeliydi! Ancak böyle bir teminat kendilerine yazılı olarak verildiği takdirde gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmaması yolundaki oylamada, cephenin başına bir iş açmayacaklardı.

KOKULU FILM...

Salkım saçak mizansenin eksik olan yanı sadece kokusuymuştu. Ama dakikalar ilerledikçe o husus da fazlasıyla tamamlandı ve parlamento muhabiri olarak gazetelere haber yetiştirmeye çalışan sözcücelere, bu oyunu, bürolarına hangi sözcüklerle yazdıracakları konusunda bir hayli güçlük çektiler.

Bilgiç ve Dağdaş'ın pusulasa önce Demirel, sonra Feyzioğlu, daha sonra da diğer mütemmim çiz tarafından imzalandı. Pusulayı sadece Erbakan imzalamıştı.

Erbakan'ın tereddüt duyduğu nokta, Türk Ceza Kanunu'ndaki 163. madde hükümünde belirtilen suçlara Devlet Güvenlik Mahkemelerince bakılıp bakılmayacağı konusuydu.

Diğer ortaklarından bir farkla o da imzalandı. Erbakan pusulaya "163. madde ya da kapsamının dışında kalacak" kaydını düşerek "evet" demişti.

DİMYAT'A PİRİNCE GİDERKEN...

DP tarafından verilen gensoru önergesine, Demirel'den yeni ödünler koparılmasına olanak açacak diye bakan MSP'den ödün almak, dünyanın bütün kargaları için verirse, hükümeti düşmekten kurtarıyordu...

Mizansenin, zamanlama ve presleme çizimleri başarıyla uygulanmış, 163. maddeye ilişkin kayıdın düşmesi dışında, MSP'ye ufak da olsa bir "şaka" yapma şans ve fırsatı tanınmamıştı...

Ustelik, "Atatürkçü" Feyzioğlu bile, 163. madde konusunda titizlenmeden imzayı basmıştı.

Kürsidede, cephenin askerlik hizmeti kuruşunu Ergenekon'u konuşurken, salonun ön kısımlarında da böylelerine cephe içi oyunları oynanıyordu.

Daha sonra gensoru oylamasına geçildi ve 190'a karşı 227 oyla önergenin gündeme alınması reddedildi. Tablodaki farkta sırtın bir çok şeyin yansısı, "bağımızlar"ın hiç de bu farkı ters yönde etkileme gücüne sahip olmadıkları gerçeği de sırtıyordu. MSP ters künde takılarak mindere uzatılmıştı...

Önceki hafta bir yurt gezisinde Demirel hakkındaki gensorudan memnuniyet duyduğunu söyleyerek pazarlıkta borsayı yüksek tutmayı hedefleyen Erbakan, az kalsın evdeki bulgurdan oluyordu.

MSP VE DGM

Gensoruda, Demirel'i sıkıştırıp, yeni ödünler koparma gücünden yoksun kalan MSP, bunun acısını öbür gün, Perşembe günü çıkardı.

Başta Cephenin büyük başı olmak üzere, mevcut imkanları zorlayarak meclis kurula gelen DGM'ci cepheçiler iki kez yoklama yapılmasına rağmen çoğunluğu sağlayamadılar.

MSP sıralarındaki eksiklikler diğerlerine oranla biraz daha fazlaydı. Üstelik MSP'li bakanlardan Adalet Bakanı İsmail Miştiyoğlu, İçişleri Bakanı Öğuzhan Asiltürk ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Abdülkerim Doğru yoklamaya gelmemişlerdi...

MSP, Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasanın konusundaki diğer ortaklarından fazlasıyla kuşku duymaktadır. Aslına bakılırsa bu konudaki endişelerinde de fazlasıyla haklıdır. AP cenahında birden fazla yasa teklifi hazırlanması, görüldüğü Feyziyoğlu'nun 163. madde konusundaki mizansını, MSP'yi kaşındırmaktadır.

MSP'NİN İÇİ VE DIŞI

MSP'yi daha kararlı hareket eden den alırken nedenlerin başında partinin dışardan bakıldığında bütün görünmesine karşılık, gerçekte bölünmüş olmaktadır.

48 kişilik MSP Millet Meclisi grubunda bu bölünmüşlük 26'ya karşı 22 şeklinde ifade bulmaktadır.

Gündüz Sevilgen hizibi olarak tanınan 22 kişilik kanat aslında AP-MHP

kokteyini oluşturmuştur.

MSP içinde bölünmüşlüğü suçlusu olarak Necmettin Erbakan'dan söz edilmektedir. Tutaraz ve gayri ciddi beyanlarla kamuoyunda partiyi gözden düşürdüğü ileri sürülen Erbakan'ın sandalyesi için en kuvvetli aday, tekelci sermaye ile ilişkileri en ciddi düzeyde yürüten Korkut Ozal'dır. Ancak, yakın bir gelecekte MSP yönetiminde bir değişiklik beklemek şimdilik hayaldir. Ama MSP içindeki çarklar bu yönde dönmektedir.

DEMİREL'İN TEHDİDİ

DGM Yasası meclislerden geçecek midir, geçmeyecek midir? Cephenin büyük başının bu konudaki sözleri kaba bir tehdit niteliğindedir.

Demirel, "Gerekirse meclisleri olağanüstü toplantıya çağırır, gene de bu yasayı çıkartırız" demektedir.

Sıkıyönetimin sürekliliği bir yönetim biçimi olarak kurulmasını anlamı olan gelen DGM konusunda, sosyalistler, ilericiler güçler uyanıktır.

Bugüne kadar grup yöneticileri ağzından DGM'ye karşı çıkacaklarını açıklamakla yetinen CHP yönetimi ise güvencere oranda kararsızlık bulutlarını dağıtmış değildir.

Grup adına DGM'ye "hayır" diyeciklerini belirten Grup Başkanvekili Ali Nejat Ölçen'in, gensoru önergesinin görüşüldüğü gün genel kurulda yaptığı konuşma, CHP sıralarında hayretlerle izlendi. Ecevit'i bile görünür bir şekilde rahatsız eden konuşmasında Ölçen cepheden şiddetle şu ricada bulundu:

".. Ne olur, bize komünist demeyin, biz de size faşist demeyelim!..."

Neredeyse bütün Türkiye, cepheyeye "faşist" diyor ve o cephe kesinlikle rahatsız olmuyordu da, CHP'nin "Demokratik sosyalizme giriş" teminca kendisine vehmedilen "komünist" sözcüğünden istrap duyuyordu!...

CHP'nin bu kafaya nerele geldiği ve daha nerele kaydırdığı gibeleceği göstermesi bakımından olay ilginçti; ama şaşırtıcı değildi...

DGM konusunda cephenin MSP dışı ortakları muhtemelen ilkönce 163'ü kapsama için alan bir yasa peşinde koşacaklar, bütün yollar denendikten sonra bunun olanaksızlığına görünce de, 163'ü dışarda bırakan bir yasa razı olacaklardır... Bu sonuç da, MSP'ye kısa vadede bir rahat nefes aldıracaktı.

Ancak yasanın çıkması, sadece cepheçilerin mekanik hesapları için sıkıştırdığıydı. Türkiye'nin ilericiler, demokratlar, yurtsever güçleri hukuk ve insanlık di-

ECEVİT'İN

Ecevit'in son zamanlardaki sohbet ve demeçlerinde belli bir eğilim ortaya çıktı. "Allende olmayacağım", "kepenkleri kapatırım", "parti içinde müsamahasızım", "entellektüel klipe olmayacağım". Bunlar ve bunlara benzer sözler birbirini izliyor. İzledikçe de Halk Partisi ile ilgili yeni avukatlar ve danışmanlar ortaya çıkıyor. Abdül İpekçi, Demirel ve "Güler yüzlü sosyalizm" karşı Ecevit'in avukatlığını istemlisin durumu. Halil Tunç da, güler "Ecevit'in parti içi sorunları var, halledecek" diyor.

Ecevit'in Abdül İpekçi'nin avukatlığı ve Halil Tunç'un danışmanlığından rahatsız olduğunu düşünmek mümkün. Bunlara gönül rahatlığı ile razı olduğunu söylemek çok zor. Fakat bütün bunlara katılmak zorunluluğunu duyduğu anlaşılıyor. İçine girdiği hızlı dönüş sürecinin bunlara katılmayı zorladığı anlaşılıyor.

Halk Partisi Genel Başkanı için ilk genel seçimleri kazanmak çok önemli. Kazanamadıysa takdirde liderliği üzerine şimdiden başlayan tartışmaların büyük boyutlara ulaşacağı kestirmek güç değil. Ecevit'in de bunun farkında olduğu görülüyor. Dış geziler ve içerde sermayeye güvence verme girişimleri bu yönde atılmış adımlar. Özellikle sermayeye güvence vererek genel seçimlere güçlü girme eğilimi, Ecevit'in yeni taktiğinde önemli birer tutuyor. 1973 ve 1975 seçimlerinden farklı olan gelişmelerin biri bu. Bu gelişmelerin nerede duracağı belli değil. Demokratik Parti'nin gensoru önergesi görüşülürken CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ali Nejat Ölçen'in "komünizm ile faşizmi trampa" etme önerisi, gelişmelerin pek durmayacağını bir göstergesi. Ölçen, Adalet Partilerine, komünizm suçlamasından vazgeçmeleri halinde faşizm iddiasından vazgeçebileceklerini önerdi.

Ecevit, oldukça riskli bir seçim kazanma taktiklerini benimsemiş görünüyor. Yalnız taktik bundan ibaret değil. Ecevit, sermayeye ykışı güvence vererek iktidara gelmeye çalışırken iktidara gelmesi halinde sorunları olmayan ve tekdüze bir partiye sahip olma istiyor. Ecevit, ilke olarak, Halk Partisi dışında kendisinden farklı görüşlerin bulunmasını benimsemiş. Bunu açık açık söylüyor. Ancak bir önemli sorunu var: Halk Partisi dışındaki görüş ve akımların Halk Partisi'ni etkilememesi istiyor.

İlk bakışta gerçekçi bir istek gibi görülebilir. Ama Türkiye'de gerçekçi olmaktan çok uzak. Çünkü özellikle son yıllarda Halk Partisi, kendi dışındaki akımlardan çok etkilendi. Bu etkilenmeyi önlemek mümkün olmuyor. MC partileri ve Adalet Partisi de bunu biliyor. Tehlikeyi burada görüyor. Şimdi, MC Partilerinin tehlike olarak gördüğünü Ecevit'in de tehlike olarak kabul etmeye başladığı anlaşılıyor. Tehlikenin niteliğinde gittikçe yakınlaşma var. Şu anda ileri sürülen çareler farklı. MC ve AP, kendi doğrultuları içinde mücadele ederken Halk Partisi'ni etkileyenler hayat hakkı tanınmasını, istiyor. Ecevit ise çareyi, etkilenebilecekler üzerinde görüyor.

Halk Partisi lideri çare olarak, kendi taktik ve stratejilerini, kendi dünya görüşünü kuşkusuz kabul edecek bir parti özlüyor. Türkiye ve Halk Partisi'nin somutunda, böyle bir parti yapısında, Topuz-Eyüboğulu ekibinin başını çektiği hizip ön plana çıkıyor. Ecevit, sermayeye güvence girişiminin açtığı süreç içinde giderek daha fazla Topuz-Eyüboğulu ekibine yaklaşıyor. Bu yüz-

şı esaslar taşıyan DGM'ye karşı demokratik direnme güçlerini göstereceklerdir.

TABANDAKI TERÖR

Yukarı katlarda olaylar böylesine gelişirken, faşist terörün sürdürülüyor. Bu konuda önceki haftalarda içinde meydana gelen bir olaydan söz etmek gerekirdi.

20 Haziran gecesi sabaha karşı Bahçelievler'deki Tokat öğrenci yurduna dinamit atıldı. Patlayan dinamit, yurt müdürü Engin Bayramcı'nın bir kolunu koparttı, bir bacağına da kırdı.

Bunun dışında başkaca "can ve mal" kaybı olmadı.

Olay, MC Türkiye'sinde günlük olaylardan. Beylik deyimle "vukuat-adiyyeden"di.

Ozellikle son bir buçuk yıldır bunun gibi, hatta bundan çok daha önemli olaylar, gazetelerde haber olmaktan çıkmıştır.

Ancak, Tokat yurduna dinamit atılması olayı sağcı basında geniş yer buldu. Çünkü bu yutta "Türklük gurur ve şuur, islam ahlak ve fazilet" ile dolu, "milliyetçi gençler" kalmaktaydı. Sağcı Basın için iyi bir fırsat doğmuştu. Olay, solun ne kadar "anarşist" olduğuna, komünist eylemlerin "hangi boyutlara" vardığını göstermesi bakımından da biçimleşti.

Nitekim, sağcı basın olayı elinden geldiğince sömürdü.

Ancak, Tokat yurduna atılan bombadan sonra gelişen bazı olaylar vardı ki,

bu noktada sağ basın susmayı tercih etti.

Olayın sonrası şöyleydi:

Yurtlarına dinamit atılan Tokat yurdunun faşist zorbalara, hemen ertesi günü çevrede saldıran ve teröre başladılar. Şüphelendikleri ev, kahvehane, pastane gibi yerleri basarak, suçlu aramaya koyuldular. Amaç, suçlu bulmaktan çok, terör ve yulgünlik yaratmaktı aslında.

Bu aramalarda birinde, Tokat Yurduna yakın yerde bulunan bir kahvehaneye giren "gururlu, şuurlu, ahlaki, faziletli" faşist sürüler, içerde bulunanları teslim aldılar (!). Herkesin yüzünü duvara dönməsi emredildi ve üst baş aramasına geçildi. Bu arada bazı kişiler ortaya çekilerek bir güzel dövüldü. İçerdeki elleri havada yüzleri duvara dönük yarım saat bekletildiler.

Neden sonra "tutsaklar" korka korka geriye döndüler. "Gururlu ve şuurlu" silahlı takım sürü kadem basmıştı. İçerdeki derin bir "oh" çektiler ve şanslarına dua ederek evlerinin yolunu tuttular.

İşin ilginç yönü, "tutsaklar"dan hiçbirinin polise haber vermek gibi bir duyuyuya (!) kapılmaması. Kimse-nin başını derde sokmaya niyeti yoktu.

Bu tip olaylar, MC Türkiye'sinin, polis raporlarında "vukuat" olmaktan çıktı.

Güpeğündüz sokakta insan vurulur, Başkent'in göbeğinde insanlar elleri havada kobbyo filmlerindeki gibi teslim alını.

MC Türkiye'sinde "manzara-i umumiyeye" budur...

DGM KANUNU ÖNLENMELİDİR

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI BEHİÇE BORAN'IN DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ KONUSUNDA VERDİĞİ DEMEÇİ YAYINLIYORUZ.

"Devlet Güvenlik Mahkemelerinin 1961 Anayasasına, genel hukuk anlayışına aykırı, anti-demokratik nitelikleri üzerinde oldukça duruldu, tartışıldı, kamuoyuna açıklandı. Bütün bu tesbitlerden çıkan temel sonuç, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşunun Anayasanın mevcut hukuk düzeninin dışına ve üstüne çıkmak girişimi olduğudur. 1961 Anayasasında yapılan değişiklikler arasında 136. maddede Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşuna ilişkin hükmün eklenmiş olması bu yargımızı cerhetmez. Devlet Güvenlik Mahkemeleri 1961 Anayasasının demokratik özgürlükler anlayışına, yargı birliği ilkesine aykırıdır. 1961 Anayasasında yapılan değişikliklerin Anayasa'nın temel ilkerene uygun olup olmadığı ise kendi başına ayrı bir sorundur.

Bu mahkemelerin kurulması ve işleme koyulmasıyla ülkemizde birbirinden ayrı iki hukuk sistemi yaratılmıştır. Şöyle ki, birincisi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin suç olarakiteyip yargıladığı bütün fiil ve hareketleri, olayları yargılamaya yetkisinde olan ve yargılayacağı bulunan mahkemeler esasen vardır ve görev yapmaktadır. Başka mahkemelerin yetkisine girmeyip de açıkta kalmış olan, bunun için de Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasına lüzum gösteren "suç"lar yoktur.

İkincisi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yetkileri öyle genel, kapsamı ve içeriği belirsiz terimlerle tarif edilmiştir ki, istenirse bu yetkilerin içine sokulamayacak ve Devlet Güvenlik Mahkemelerince yargılanamayacak suç yoktur. Bunun için altını çizerek diyoruz ki, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Anayasa ve mevcut hukuk düzeninin dışına ve üstüne çıkma girişimidir ve bu girişimle ülkemizde ikili hukuk ve yargılama sistemi yaratılmıştır. Görev tayini konusunda Devlet Güvenlik Mahkemelerine diğer mahkemelere tanınmayan üstün ve kesin bir yetki tanınmış olması da bunun bir belirtisidir.

Bu niteliğiyle Devlet Güvenlik Mahkemeleri demokratik hak ve özgürlükler için, işçi ve emekçi sınıfların politik ve ekonomik mücadelesi için, tüm ilerici, demokrat güç ve hareketler için en büyük tehdittir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri olağanüstü durumlar için olağanüstü mahkemeler olarak öngörülmüş olan sıkıyönetim mahkemelerinin olan durumlarında da sürdürülebilmesi için icat olunmuş ve bu nedenle de sıkıyönetim mahkemelerinden bile daha anti-demokratik kurumlardır.

Burjuvazi ve onun iktidarları Türkiye'de her zaman kısıtlı kalmış olan demokratik hak ve özgürlükleri Anayasa'yı tekrar tekrar değiştirerek, diğer çeşitli kanunların anti-demokratik niteliğiyle ağırlaştırarak daha da sınırladıkları halde istedikleri "rahata" kavuşamadılar. Demokratik güçleri iyice kısıtacak demir çemberi yaratamıyorlardı bir türlü. Çözümü Devlet Güvenlik Mahkemelerini kurmakta gördüler. Böylece, burjuvazi ve iktidarları kovuşturma ve yargılama alanında sıkıyönetim mahkemelerinden bile daha geniş kapsamlı bir araca kavuştular.

Suç diye nitelenecek bütün fiil ve hareketlerin Devlet Güvenlik Mahkemelerince ele alınıp yargılanabileceği bir durum mevcut olmakla birlikte, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşu aslı işçi sınıfının politik ve ekonomik hareketini hedef almaktadır. Bu arada, diğer demokratik, ilerici güçler, hareketler, örgütler de vurulmaya açık duruma gelmektedir.

Anayasa, iktidarda veya muhalefette olsunlar demokratik rejimin vazgeçilmez unsurları saydığı siyasi partileri diğer derneklerden ayırmış, onları Anayasa güvencesi ve koruması altına almıştır. Bunların hangi şart ve hallerde kapatılabileceğini bir Anayasa maddesi ile hükme bağlamıştır. Dernekler kanunundan ayrı olarak bir siyasi partilerin kanunu çıkarılmış ve bu kuruluşlara ve yetkilerine uygulanacak kovuşturma ve yargılama usulleri ayrıntılıyla tesbit edilmiştir. Oysa şimdi Devlet Güvenlik Mahkemeleri parti tüzel kişiliklerini, programlarını, parti organlarını oluşturan parti yetkililerini yargılamak yoluna girmişlerdir. "Devlet Güvenlik Mahkemeleri tüzel kişi olarak partiyi yargılamıyor, gerçek kişileri, partileri yargılıyor" demek bir kaçamak olmaktadır öteye gitmez. Kişiler, kişisel davranışlarından ötürü değil, tüzel kişiliğe ilişkin suç isnatlarıyla yargılanıyorlar. Zaten savcı açıkça dava, "bir siyasi partinin yasalara aykırılığı davasıdır" diyor ve partinin programını tartışılacağı belirtiyor. Oysa bir partinin yasalara aykırılığı ve programında suç unsuru olup, olmadığı kesinlikle Anayasa Mahkemesinin yetkisine giren hususlardır.

Bu durumda, Anayasa'nın siyasi partilere ilişkin hükümleri ve Siyasi Partiler Kanunu işleme hale getirilmiş, fiilen ortadan kaldırılmış olmaktadır. Artık siyasal hayata ilişkin olarak Anayasal düzenden söz etmenin anlamı kalmamıştır.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri işçi sınıfının ekonomik mücadelesini de mevcut diğer kanunlara bırakmamaktadır. İşçi-işveren ilişkileri ve işçilerin girişecekleri eylemler hemen her yönden bu mahkemelerin yetki sınırları içine sokulabilmektedir. 274-275 sayılı kanunları değiştirmeden, sıkıyönetim ilan edilmeden de işçi sınıfının ekonomik mücadelesi ve sendikali hareketi daha sıkı bir biçimde baskı altına alınmak istenmektedir.

Egemen sınıf burjuvazi ve mütefikleri sömürü düzenini sürdürebilmek, ellerinden geldiğince artık değer oranını yükseltmek sürdürebilmek için bir baskı rejimini demir çember gibi toplama geçirmek çabasındalardır. Devlet Güvenlik Mahkemeleri bu çemberin önemli bir parçasıdır. Bu çemberi karmak işçi sınıfının ve tüm demokratik, ilerici kuruluşların, akımların, kişilerin ileri görevidir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri kanununun geçirilmesi önlenmelidir.

HIZLI DÖNÜŞÜ

den, genel konuşmalarında daha üst planda kalmaya çalışırken, özel kararlarında Topuz-Eyüboğlu ekibinin paraleline düşüyor. Bu yüzden İzmir İl başkanını ve Halk Partisi'nin başarılı belediye başkanlarından İsmet Belediye Başkanını çağırıp yüzlerine karşı eleştiriyor. Eleştirilerde, Topuz-Eyüboğlu ekibinin görüşleri tek dayanak oluyor.

Ecevit'in Topuz-Eyüboğlu ekibine daha yakın bir tutum almasında kişisel değerlendirmelerin de önemli bir etken olduğu görülüyor. Baykal ekibinin lideri Deniz Baykal, hem kamuoyuna hem de özel olarak, en azından Ecevit'le hiç bir ideolojik sorunu olmadığını söylüyor. Bunun bir gerçeği yansıttığından kuşku yok. Buna karşın, Ecevit'in Baykal ekibine güven duymadığı görülüyor.

Deniz Baykal'ın Maliye Bakanlığı ve Genel Sekreter Yardımcılığı ortada. Bunu kendisi de savunuyor. Buna karşın Baykal'a, hükümet'ten ayrılmada Ecevit'i etkilemiş olmanın sorumluluğu yükleniyor. Baykal, "Partisi'nin yıpranmaması için" hükümetten ayrılmayı savunmuş bir kişi olarak gösteriliyor. Aynı zamanda "kendisinin yıpranmaması için" parti yöneticiliğinden ayrılmış bir kişi olarak ortaya çıkıyor. Böyle kolayca ayrılabilen bir kişi eğer politikadan da ayrılmıyorsa "büyük oyun" damgasından kurtulmuyor. Böyle bir damga ise Topuz-Eyüboğlu ekibinde yok.

Sermayeye güvence vermek, etkilenilebcekleri etkilenemez hale getirmek ve "büyük" oynamayanlardan bir parti yönetimi kurmak. Ecevit'in son zamanlarda hızlı dönüşünün açıklanmasında önemli ağırlıklara sahip olsa gerek.

SOSYALİZM SİZLERİ

Basınımızın "tarafsız", "objektif" veya kimilerine göre de "ilerici" organı Milliyet, kendi içindeki işbölümünün ilginç örneklerini verdi geçtiğimiz haftalarda. Amaç, gelişen güçlenen sosyalist hareketi bir basın organının katkılarıyla kusatmak. İşbölümü, bu amaca yönelik. Bu işbölümünde, başyazardan muhabire kadar önemli görevler düşüyor. Herkes, görevini, amaca yönelik olacak biçimde başarmak durumunda.

Başyazar, görevini sürdürüyor. Sermayenin CHP'den ve Ecevit'ten hiç bir şekilde çekinmesi, buna karşılık, düşünceleri özgürliğini savunduğu için de solun CHP'den hiç bir şekilde kopmaması gerektiği, başyazarın uzun ve yorucu çabaların sonucunda ilân edildi. Bundan böyle, CHP'den hâlâ kuşku duyanlara, başyazar "doğrusu pes brader" diyecek.

SERMAYENİN SENDİKALAR MUHABİRİ

Ancak, Milliyet'in misyonu yalnızca başyazarın istinâ gayretleri ile başlanacak gibi değil. Başkalarına da büyük görevler düşüyor. Örneğin bir sendika muhabirinin de genel amaca yönelik çalışması gerekiyor.

Milliyet'in muhabirisi Özer Oral'ın işçi kesimi içinde başyazarın planlarına

uygun misyonlar yüklediği biliniyor. YÜRÜYÜŞÜN 8 sayısını karşıtarlar, Oral'ın bu çabalarına ilginç bir de örnek bulabilirler.

Geçtiğimiz yıl yapılan DİSK Genel Kurulu'nu izleyen Milliyet muhabiri Özer Oral, patronunun neden hoşlandığını bildiği için, Genel Kurul'un kapalı bir oturumundan sonra gazetesine koşuyor ve "DİSK'in CHP'yi destekleme kararını aldığını" heyecanlı bildiriyor. Oysa, yoktur böyle bir karar. Ama kamuoyuna duyurulmak istenen budur. Kemal Türkler'in Genel Kurul öncesi söylediği bazı sözler Oral tarafından, "CHP'yi destekleme konusunda Genel Kurul karar" olarak yansıtılır, "objektif" gazete Milliyet aracılığıyla.

MİSYON DEVAM EDİYOR

Bursa'da bir cinayet işlendi. Maden-İş üyesi bir işçi öldürüldü. Milliyetin "işçi uzmanı" Özer Oral hemen bu meseleye de el atıyor. Oral öyle bir gazeteci ki, öyle, "şu öldürdü, bu suçlu" deyip işin içinden çıkacak değil. Daha doğrusu, patronu olayların bir başka açıdan kamuoyuna anlatılmasını münasip görüyor. Öyle bir anlatılacak ki, kamuoyu, "işin içinde başka suçluların da bulunduğu", örneğin Türkiye İşçi Partisi-

SERMAYENİN YAYIN ORGANLARI, BURSA'DAKİ FAŞİST SALDIRIYI İKİNCİ PLANA ATABİLMEK İÇİN BURSA'DAKİ TÜRKİYE İŞÇİ PARTİLİ İŞÇİLERİ GERİLİM NEDENİ OLARAK GÖSTERİYORLAR. DAHA, ÖNCE SEYDİŞEHİR'DE DENENEN VE FAŞİSTLERİN KENDİ ADAMLARINI VURMALARıyla SONUÇLANAN OYUNUN BURSA'DA TEKRAR EDİLDİĞİNİ GİZLEYEBİLMEK İÇİN SERMAYENİN "TARAF-SIZ" KİLİKLİ YAYIN ORGANLARI VE KALEMLERİ BÜTÜN HÜNERLERİNİ KULLANIYORLAR.

nin de "suçlular arasında" sayılması gerektiğini anlasın. "Objektif gazetecilik" ve sermayeye hizmet anlayışı bunu gerektiriyor.

Misyon, inceleme dizisinin başlığı ile başlıyor: "Bursa'da sendika rekabeti Cinayete sebep oldu".

Ne güzel değil mi? Sanki ortada Türk-İş yok, Türk Metal'in besleme katilleri yok. Ve bunların Seydişehir'deki ne paralel olarak planladıkları bir oyun yok. Ortada yalnızca sendikal rekabet var. Patronlar da zaten sendikal rekabetten şikayet ediyorlar. Özer Oral, yazı dizisinin 4 Temmuz tarihli ilk bölümüne şöyle son veriyor:

"Böylece Seydişehir'de Hasan Kadıoğlu adında Türk Metal üyesi bir yöneticinin öldürülmesinden 6 ay sonra bu defa Bursa'da ruhip sendika Maden-İş üyesi öldürülmüştür."

Yani, rekabette şu anda eşitlik var.

YALNIZCA GAZETE MUHABİRİ Mİ?

Özer Oral'ın bu "teşhis"leri, hem patronu, hem de sağa kayışını bu patronla yaptığı uzun görüşmeler aracılığıyla ilan etme gereğini duyan Ecevit tarafından da paylaşıyor.

Gerek İpecki, gerekse Ecevit, işçi kesimindeki cinayetleri, bir avuç faşist saldırganla değil "işçiler arası kampaşmaya" bağlamaya özel bir itina gösteriyorlar. O kadar ki, cinayetin hemen arifesinde Ecevit, Katil sendikandan bağlı bulunduğu Türk-İş'i ve başkanını ziyaret etme gereğini duyuyor.

Ecevit ertesi gün TBMM ortak grubunda yaptığı konuşmada, işçilerin uzun oturmaması için tek güvencenin CHP olduğunu ileri sürüyor. Şu sözler Ecevit'in 12 Mart 1971 öncesi döneminde doğan olaylar toplumun hemen bütün

kesimlerini etkilediği halde işçi kesimini etkilememiştir. İşçi kesimi Türkiye'de fırtınalı bir devirdeki bir huzur köyü, bir sükunet köyü gibi kalabilmişti. Bunda da işçilerimizin 1963'de CHP öncülüğünde çıkan yasalarla en ileri haklara kavuşmuş olmaları etken olmuştur."

Ecevit, sermayeye reklam yapmak için "bu huzur köyünde" patlak veren 15-16 Haziran gibi "ufak tefek" olayları da bu arada unutturuyor.

Ecevit, daha sonra son Bursa olaylarına da değinerek, "işçilerin kendi aralarında çatıştıkları sonucuna vanyor. Ecevit, iktidarı kısırtıcılarından da bahsediyor, ancak son tahlilde, saldırgan faşistler değil, kendi aralarında çatışan işçi toplulukları vardır, Ecevit'e göre.

Ecevit'in sohbet arkadaşları İpecki de aynı günkü başyazarında işçilerin "kamplara bölünerek silahlanmaları" gibi pek korkunç tehlikelere değiniyor.

Evet, İpecki ve Ecevit'e göre böyle bir tehlike var. Gerçeklerin çarpıtılması ilk basamakta burada ortaya çıkıyor: "Saldırı değil, kampaşma var". Peki ya bu ünlü "kampaşma"nın nedenleri? Bu konuda "sendikal rekabet" dışında gerçekçe olarak neleri gösterecekler? Bunları geri döndür Özer Oral'ın "incelemesinden" öğrenelim.

SENDIKA MUHABİRİ DEVAM EDİYOR?

İpuçları, incelemenin hemen girişinde ortaya konuluyor.

"Bursa'da Maden-İş'in bölge ve birçok fabrikalarındaki baştemsilciler TIP üyesi ve sempatanızı iken, Türk Metal'in bugünkü yöneticilerinin bazıları MHP'li olarak tanınmaktadır"

Alın sizeki "aşırı uç" (!) Oral memarını daha sonra daha da açık anlatıyor:

SERMAYE BASINI GERÇEKLERİ NASIL ÇARPITIR ?

Milliyet muhabirisi, Bursa olaylarını sendikal rekabete dayandırıyor. Oral'ın "sendikal rekabeti" için bir örneğe:

TOFAŞ'ta 4 Nisan 1975 tarihinde yapılan referandumda oylamaya katılan 2264 işçiden 1884'ü Maden-İş'i seçiyor. Türk Metal, ancak 380 oy alabiliyor. Bugün, bu işçiler de Maden-İş saflarında.

Bugün Bursa'da Maden-İş'e muhalefet değil, yalnızca işe gelmeden sigortadan ya da işverenler para alan 2-3 namli faşist var.

Milliyet muhabirisi, "MAKO'da TIP'e karşı tepki olduğunu" söylüyor. Bu "tephinin" göstergeleri şunlar mı acaba:

MAKO'da baştemsilcilik dahil, son yapılan bütün temsilcilik seçimlerini Türkiye İşçi Partileri kazandı. Bu işyerindeki baş temsilcisi Reha Pekinli, aynı zamanda TIP Bursa İl Yönetim Kurulu üyesi.

Daha sonra kooperatif seçimleri yapıyor. 100 civarında işçinin katıldığı seçimlerde, Reha Pekinli'nin karşısındaki aday 2 oy alıyor. 2 oy alan Mustafa Ulubayrak, daha sonra Maden-İş'e katılan Çağdaş Metal-İş zamanında işyeri temsilcisi idi.

Milliyet muhabirisi, Türk Metal'in Bursa'da belirli bir gücü olduğunu vurguluyor. Oysa bu sendikann Bursa'da hiç gücü yok. Birincisi, bunların yönelttikleri saldırılara katılanlar, bütünüyle öğrencilerden, çevredeki lumpenlerden ve Seydişehir'den gelenlerden oluşuyor. Bursa'daki işyerlerinden kendilerine katılan, baskınlar sırasında fabrikadan çıkmış onlara katılan tek bir kişi bulamıyorlar. Bursa Eğitim Enstitüsü'ndeki faşist öğrencileri, Eskişehir, Seydişehir ve Kırıkale'den gelen "bindirilmiş ekibi" Türk Metal yandaşı işçi saymak, bilgi eksikliğinin de ötesinde, kasıtlı bir tahriktir.

Milliyet muhabirine göre, işçiler "TIP sorununun sonra yeni bir arayış içinde". Bu arada, Maden-İş'ten istifalar da oluyor.

Oysa, önceleri referandumu Maden-İş'in kazandığı sıralarda, 600 kişilik MAKO'da 104 işçi ilk tepki olarak istifalarını vermişlerdi. Bunlar bugün Maden-İş saflarında.

Milliyet muhabirinin sürekli olarak vurgulamaya çalıştığı nokta, MHP-TIP çatışması. Muhabire göre CHP'li işçiler arada "hayıyor".

Böyle bir durum kesinlikle yok. En başta, Bursa'daki işyerlerinde MHP yok. İkincisi, TIP'li ve CHP'li işçilerin arasında hiç bir çatışma yok. TIP'li ve CHP'li işçilerin sorunu, faşizme karşı mücadele. Ve bu mücadeleyi işçi sınıfı dayanışması içinde onuz omuza veriyorlar.

Milliyet muhabirine göre olup bitenleri incelemek üzere Bursa'ya giden CHP heyetinin ne öldürülen işçinin ailesine, ne sendikaya, ne bir temsilciye ya da işçiyi başsağlığı dilemeden doğrudan işverene gidip "hasasöz" dediği Bursa'daki işçiler tarafından biliniyor.

10 Temmuz Cumartesi günü Bursa'da yapılan mitingün tertip komitesinde şu isimler bulunuyor:

Selim Mahmutoğlu (Maden-İş bölge temsilcisi, TIP Merkez hayriyet Divanı üyesi), Reha Pekinli (MAKO Baştemsilcisi, TIP İl Yönetim Kurulu üyesi), Osman Özdemir (Renault Baştemsilcisi, TIP İl Yönetim Kurulu üyesi), İsa Aydemir (TOFAŞ Baştemsilcisi, TIP üyesi), Özcan Peker (Hilge Organizatörü).

FAŞİZME BURSA'DA DA GEÇİT VERİLMEYECEK

ÇOK MU KORKUTUYOR?

"Çeşitli nedenler, otomatizasyonu 15 ay önce referandumla işyeri yetkisi alan Maden-İş'in durumunu sarıya çekti. Örgüt işlerinde büyük başarı gösteren DISK bölge temsilcisi Selim Mahmutoğlu'nun TİP'in kuruluşuna yardım etmesi ve üye olması, Oyak-Renault temsilcisi Osman Özdemir'in TİP yönetim kurulu üyesi olması, TOFAŞ temsilcisi Şinasi Şahin'in II Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmesi ve temsilci İsa Aydemir ile öteki bazı temsilcilerin TİP'e kaydolmaları, Maden-İş yolu ile TİP'in kendilerini yönettiği ve eyleme sokacağı propagandasının etkin olmasına ve huzursuzluğun artmasına yol açmıştır. Bu arada CHP'li ya da CHP'ye oy vermiş işçiler çoğunlukta oldukları halde temsilcilerinin hemen hepsini TİP'lilere kapırmaları, ... rokip sendika Türk Metal için değerlendirilen malzemeler olmuştur."

İşte Oral'dan İpeki'ye oradan da Ecevit'e kadar uzanan zincirin asıl kaygısı bu; TİP'in etkinliği. Bu etkinliğin kurulması, sermayeden CHP'ye kadar uzanan zincirin baş hedefi. Oral, yazısını bitirirken bu konuda da müjdedi veriyor:

"İşçilerin çoğunluğunu teşkil ettiği bildirilen CHP'li yada sempatizan işçiler TİP sorunundan sonra yeni bir arayış içine girmişlerdir. Alev Çoşkun İbrahim Safet Omay, İbrahim Hortoğlu Mehmet Emekli ve Şefik Karabulutlu gibi nadan kurulu CHP parlamento heyeti olarak incelemiş ve durumu Genel Merkez'e götürmüştür."

"İLGİLİLERE..."

Oral CHP'lilerin çoğunlukta olduğu işyerlerinde" niçin TİP'lilerin temsilcisi seçildiklerini açıklamıyor. Yalnızca işçilerin TİP kuruculuğunda ya da yönetiminde bulunmaları karşısında gerekli makamlara uyarılarda bulunmuş oluyor. Şöyle:

1- İşçiler çatışıyor, nedeni iki aşırı uç. TİP'in etkinliği MHP'li eyleme geçiyor.

2- TİP'ilerin etkinliği Bursa'da "Maden-İş'in durumunu sarıya çekti."

DISK yönetimi herhalde bu konuda birşeyler yapacaktır.

3- İşçilerin çoğunluğu CHP'li CHP teşebbisi geçsin. Buraları TİP'ten kurtarsın. Hem CHP güçlenir, hem de çatışmaz.

Sermaye, DISK ve CHP gibi ilgili makamlara iletilen bu sonuçlar ilk mevasını CHP Genel Başkanı Ecevit'in ağzından veriyor. Ecevit TBMM Ortak Grubunda şunları söylüyor:

"CHP'nin işçi kesiminde, işçilerin kendisine olan güveni ile orantılı bir örgütlenmeye gitmesi zorunludur."

İŞÇİ SINIFI OYUNLAR KARŞISINDA UYANIK

Ecevit Bursa raporunu aldıktan sonra açık konuşuyor: Madem işçiler CHP lidir, CHP'ye güvenmektedir, o halde CHP işçiler içinde örgütlenerek bu güven hakkını verecektir.

"BİR BAKAYIM NELER OLUYOR ŞU SEYDİŞEHİR'DE"

Bursa olayları "tarafsız" basında böyle yansırken, ilericilerin gözleri de işçi kesimine çevrilmeye başladı. "Allah Allah, öğrencilerden sonra işçiler mi?" diyerek işçiyi uyanıklatan uyanık ilericiler kalemler, Bursa ile birlikte Seydişehir'de de hatırladılar.

Uğur Mumcu bir yılı aşkın süredir

MC'ye karşı verdiği ve sosyalistlerle CHP'nin toplam çabalarını kat kat aşan bir mücadelenin yorgunluğu içinde kalıp ta Seydişehir'e kadar gitti. Sağına soluna göz attı Seydişehir'de... Belki de yüzünde acı bir ifade ile 5 Temmuz günü gazetesine şöyle yazdı:

"Halk yılmak içinde... CHP dağıldı. Öteki solcular ise örgütsüz" Seydişehir'de kan gövdeyi götürürken, TİP binası saldırıya uğrarken, TİP İlçe Başkanı Osman Aslanbay'ın evi bombalanıp ailesi canını zor kurtarıırken TİP Merkez Disiplin Kurulu üyesi Ali

Demir yaranalıp günlerce komada ölümler peşleşirken Osmanlı padişahlarının kardeşleri ile Demireller arasındaki muhtemel paralelliklerle uğraşan Mumcu, aylar sonra konuya elini atıp yargısını veriyor: "Öteki sol örgütsüz"

Sosyalizm, Uğur Mumcu için "öteki sol" başlığından öte bir anlam taşımıyor. Bu kendi bileceği iş. Ancak kendisinin bilmesi gereken başka gerçekler de var. Seydişehir'de de, Bursa'da da DISK ve sosyalist örgüt güçlü olduğu için, güçlü adımlar attığı için saldırılar tezgahlandı. Bunu öğrenmek için "ilerici" kalemlerin, "tarafsız" kalemlerin yazdıklarına bakılmalı yeterli. Sosyalist örgüt yok saymak, bunlara yönelen saldırıları yok saymanın ilk adımı. Bu yolda atılan

adımlar Mumcu ve öteki yazılara neşan, ne de fikir kazandırmı.

ÇOK MU KORKUYORSUNUZ?

Bütün söylenenler bir tek gerçeğe işaret ediyor. Sermaye ve onun sözcülerinin tek korkulan, sosyalist hareketin, sosyalist örgütün güçlenmesi. İşçi sınıfı içinde köklemesi.

Korkularında haklılar. Seydişehir'de bitmiş bir şey yok. Seydişehir'de zaten pamuk ipliğine bağlı terör MC'nin gidişinden sonra büsbütün kopacak. Seydişehir'de sosyalizm ve Türkiye İşçi Partisi güçlenecek. Bursa'da da Bursa'da sosyalist hareket, yolunu kesmeye çalışan bütün engelleri, nereden gelirse gelsin dışı dışı mücadele edecek. Bursa'da sosyalist hareketin yolunu ne Türk Metal, ne de başkaları kesemeyecek. Bursa'da sosyalist harekete karşı girişimler aynı zamanda, ileri sendikacılığa karşı bir nitelik taşıyor. Hem ileri sendikal mücadele, hem de sosyalist hareket Bursa'da kök salacak. Korku bundansa, haklılar.

CHP yönetiminin "örgütlenme" kararları da sosyalist hareketin yolunu kesemeyecek. Belki pürüz çıkacak ama güçlenen yine sosyalist hareket ve örgüt olacaktır. İşçi sınıfı bugün bazı gereklileri politikacıların ve bir çok gazeteciden iyi biliyor. CHP'nin işçi sınıfına ne verip, ne veremeyeceğini de.

Bugün Çayıröva'da 1200 işçi grevde. Yönetim, 35 işçiyi sudan gerekçelerle isten attı. Ücret taleplerine karşı fabrika yönetiminin cevabı, fabrikamızın kapasına 300 jandana yığmak oldu. Bunları fabrika yönetimi yapıyor. Bu yönetimin başındaki kişi, sık sık uçakla Ankara'ya gidip, demokratik sol CHP'nin programının hazırlanmasına katılıyor. Ankara'da ki işi bittikten sonra da "bizim fabrika grev var, işler kâşık" deyip Çayıröva'ya geri dönüyor.

Solculukla işçi sınıfı sosyalizmi aynı şeyler. Bu, siyasetçilerden gazetecilere kadar herkes için geçerli.

gölge etmeyin

Sınıf mücadelesi yaşanıyor. Sınıf mücadelesi kızıştıkça, bu mücadelede kullanılan araçlar, yöntemler de çeşitlilik kazanıyor. Sınıf mücadelesi içinde, safın arkı ve kara biçiminde ayrılmasını beklemek, bu arada kişilere de sabit ve dokunulmaz yerler ayırmak gereksiz. Bunu, mücadelenin boyutlarından habersiz safdiller yapabilir.

Mücadelenin yoğunluğu ve kullanılan yöntemlerin çeşitliliği, ilericilik-gericilik kavramlarına da açıklık getirilmesini zorunlu kılıyor. Bugün Türkiye'de bilimsel sosyalizmi benimsememiş, ya da hazmedememiş kişilerin de ilericilik olmaları, çeşitli konularda ilericilik tavrı almaları mümkün. Üstelik böylelerinin ilericilik tutumlarını eksiksiz sürdürmeleri büyük önem taşıyor. İlericilerin, gerek demokrasi mücadelesinde, gerek sosyalist mücadelede önemli katkıları olabilir. Oluyor da.

Ancak, sınıf mücadelerinin karmaşık ve burjuvazilerin yöntemlerinin çeşitliliği sonucunda, "ilericilik" kavramının kişilere ya da örgütlere dokunulmazlık sağlamayacağını da bilmek gerekiyor. Tersine, ilericilerin sürekli eleştirmek ve uyararak zorunluluğu doğuyor. Sorunları, sınıf mücadelesinin genel perspektifi içinde göremeyenlerin anlayamadıkları nokta da burada. Nerede bir ilericilik var, MC iktidarını eleştiren bir ay, alacakını yanna. Hiç de eleştiremeyeceksin; sonra bu "kiricilik" olur, sosyalistlerle ilericiler arasında gereksiz sürüşmeler, kırıncılıklara yol açar.

Bu, hiç doğru değil. Kimileri var, bilerek, istiyerek Sovyet düşmanlığı yapıyor. Bunlara söylenecek söz yok. Bunlar, ilericilik bile değil. Ama başkaları da var. Bir modaya bilimsizce kapılıp bilinç eksikliklerinin kurbanı olarak bu koruya katılıyorlar. Bunlar, ilericilik niteliklerini koruyorlar. Ancak, günümüzde bu tür tavırların hangi özlü gereklere dayanması nesnel olarak sosyalizm düşmanlığı anlamına geldiğini kavrayamıyorlar. "İyi yaptıklarını" sanıyorlar. Bunları, sürekli olarak uyararak gerekiyor. Gerekirse en sert biçimde. Bunun, ilericilik güçleri arası birlikte, kişileri küstürüp kırılmak ilişkisi yok. Bunu herkesin bilmesi gerekiyor.

Sovyet düşmanlığı ile birlikte yürüyen "ilericilik" yalnızca bir örnek. Hergün başka örnekler çıkıyor. En önemlilerinden biri, işçi sınıfı konusunda. Artık tartışılmaz bir gerçek olarak ortaya çıktı: Sınıf mücadelesinin sermaye kesimindeki planı, işçi sınıfını CHP yönetimi aracılığı ile dizginlemeye yönelik. Tekrar tekrar üzerinde duruldu: Bugün işçi sınıfı mücadelesini, sosyalist örgütü küçümseyerek ya da karalayarak CHP'nin kollarına atmak, ilericilik değil. Nesnel olarak bu tür çabaların ilericilikle ilgisi yok. Çünkü sosyalizmle bağları koparılmış bir işçi hareketi sermayenin kefesindeki bir işçi hareketi demek. Türk-İş, bunun için sermayenin kefesinde. Türk-İş, bunun için bir sınıf sosyalizmi, demokrasi mücadelesi için bile açık bir engel bugünkü yönetimi ile. Türkiye'de, işçi sınıfı söz konusu olduğunda, sosyalizm ve sermaye kampları arasında, hiç bir ara durak yok.

MISK bunun için gülenemeyen, küçük bir sendika. MISK'ın, sermayeye hizmet açısından Türk-İş'e kıyasla taşıdığı hiç bir önemli avantaj yok. Sermaye adına yapılanların hepsini Türk-İş yapıyor. MISK'e hemen hemen hiç bir şey kalmıyor.

Başka örnekler de var. Yüzbin üyesi olduğunu söyleyen Genel-İş, DISK'e katılıyor. Bu, elbette olumlu bir gelişme. Ancak Genel-İş'in DISK'e katılması, egemen çevrelerde, Bursa Maden-İş üyelerinin TİP'e katılması kadar tepki çekmiyor. Hiç tepki çekmiyor. Genel-İş yöneticileri, CHP milletvekilleri. Üzerinde durup, düşünmek gerek.

Sosyalistler, kimseden kuvvet şıngırısı beklemiyorlar. Sosyalistlerin güçlü, bilimden ve bilime olan inançlarından kaynaklanıyor. Sosyalistlerin en büyük yandaşı, tarihin akışı. Bu arada sosyalistler, ilericiler yazıyor ve kuruluşların demokrasi mücadelesine olan katkılarını da inkâr etmiyorlar. Ancak, günümüzün koşullarında bilimsiz, kılavuzsuz bir ilericiliğin de kimi zaman sosyalist mücadeleye, oradan da demokrasi mücadelesine zarar verebileceğini unutmuyorlar. Bu durumda, böyle ilericilerden yalnızca "gölge etmemelerini" istiyorlar. Herhalde çok değil.

BİRLİK, TEPE TABANDA SAÇ

TÖB-DE'İN 3. OLAGA GENEL KURULU 24 TEMMUZ'DA YAPILACAK. "DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK" ÇAĞRISI İLE BİR ARAYA GELEN DEVRİMCİ ÖĞRETMENLER, GÖRÜŞLERİNİ BİR BİLDİRİ İLE AÇIKLADILAR. İLHAN ALKAN VE AKADAŞLARI TARAFINDAN HAZIRLANAN BU BİLDİRİYİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

TÖB-DE'İN III. Olağan Kurultayı 24 Temmuz'da toplanacak. Kongreye giderken, örgüt, örgütlenme, kitle örgütleri ve demokrasi mücadelesi hakkındaki görüşlerimizi açıklamaya gerekli gördük. Dünya ve Türkiye'ye, ve anıların durumuna doğru teşhis koymak, örgüt politikamızı çizmede, en önemli sorundur. Dünya ve yurt sorunlarını yanlış değerlendirenler TÖB-DE'de doğru politikayı saptaması mümkün değildir.

Çağımızın temel siyasal olgusu, kapitalist sistem-sosyalist sistem mücadelesidir. Emperyalizm aşamamıza ulaşmış kapitalizm giderek geriliyor. Sermaye ihracı, gelişmiş kapitalist-emperyalist ülkelerin hammaddesi ve pazar alanlarını daraltırken, bu ülkelerdeki emek-sevme çelişkisi giderek ağırlaştırıyor. Sömürülen ve sömürülen toplumlar arasındaki çelişkiler kenetleniyor, ulusal kurtuluş savaşları oluyor. Ancak bu saydığımız çelişkiler, kapitalizm-sosyalizm çelişkisinden bağımsız değildir. Sömürülen ülkelerin kapitalist sistem içinde kalarak sömürülen kurtulmaları mümkün değildir. Ulusal kurtuluş savaşları da kapitalizmin sosyalizme geçiş sürecinin bir parçası olarak yürütülmek zorundadır.

Her ülkenin işçi sınıfı hareketi, kendi toplumunun, tarihsel gelişme şartlarına ve özelliklerine göre biçimlenir ve gelişir. Ancak sömürülen sınıf olma ve sermayenin sömürüsüne karşı çıkması, işçi sınıfının evrensel niteliğidir. Bunun için işçi sınıfının ulusal ve uluslararası birliği titizlikle savunulmalıdır.

Kapitalist dünyanın gerilemesi ve sosyalist dünyanın ilerlemesi olgusu, günümüzde, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin başarısını daha olana kılacaktır.

Türkiye'deki bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi bu gelişmelerin bir parçasıdır ve ondan soyutlanamaz.

TÜRKİYE KAPITALİZMİ EMPERYALİZME BAĞIMLIDIR

Ülkemiz emperyalizmin ekonomik, politik, askeri ve kültürel baskısı altındadır. Emperyalizme bağımlı geri kapitalist bir ülkedir. Egemen sınıf burjuvazidir. Kapitalist işletmeciler, büyük toprak sahipleri, burjuvazinin kapsamı içindedir. Feodal ve yarı-feodal ilişkilerin de olması bu olguyu değiştirir. Burjuvazinin iktidarında başı çeken büyük burjuvazidir. Tekel dışı sermaye ile tekeli sermaye arasında çelişki vardır, fakat bu uzlaşmaz cinsten bir çelişki değildir.

Bizdeki kapitalistleşme süreci batıdakiinden farklıdır. Batıda kapitalistleşme, batılı toplumların iç dinamiği gereği gelişmiştir. Bizde ise halâ dış müdahale ve baskılar altında devam etmekte, bu süreç içerisinde Türkiye kapitalizmi emperyalizmle giderek bütünleşmektedir. Böyledir diye, Türkiye kapitalizminin iç dinamiği de yok sayılmaz.

Türkiye'de anti-emperyalist mücadele, onunla bütünleşmiş iç kapitalizmi de hedef alan sınıfsal bir mücadeleyi gerektirir. Emperyalizme karşı mücadele, kapitalizme karşı mücadeleden ayrılmaz.

KİTLE ÖRGÜTLERİ

Kapitalizm geniş halk yığınlarının sorunlarına çözüm getiremez; üstelik günümüzde, devreye buhranları süreklilik kazanan kapitalizm, çalışan yığınların hayat şartlarının gün geçtikçe daha kötüleşmesine yol açmaktadır. Hayatın günden güne pahalılaşması, işsizliğin yaygınlaşması, bundandır. Çalışan yığınların toplumsal mücadelesi de bu süreçte birlikte hız kazanmaktadır. Kendiliğinden hareket bilinci unuru kazandıkça örgütlenmenin ve örgütün önemi artmaktadır. Bu nedenle işçi halk yığınları meslek gruplarına göre örgütlenmekte, kitle örgütlerini oluşturmaktadır.

Toplumdaki sömürülen sınıf ve tabakaların meslek birliği ya da benzer toplumsal konuların gereği çıkarlarını korumak için oluşturdukları örgütlere "kitle örgütleri" diyoruz. Bu örgütlerin "demokratik kitle örgütleri" niteliğini kazanması ise yapısının demokratik olması ve genel demokrasi mücadelesi içinde yer almasıyla mümkündür.

Bir demokratik kitle örgütü şu nitelikleri taşımaktadır: Örgütlenme alanı geniş olmalı ve koşulların elverdiği oranda herkese açık tutulmalıdır. Dayandığı tabanın somut sorunlarıyla ilgilenmeli, onların daha iyi yaşama ve çalışma koşullarına kavuşması için mücadele etmeli, demokratik haklarını savunmalıdır. Aynı zamanda demokratik kitle örgütü dar anlamda meslek sorunlarıyla kendini sınırlamayıp ülkenin tüm sorunlarıyla ilgilenmeli sömürü düzeninden kurtuluşun meslek örgütleriyle sağlanacağını üyelerine anlatmalı, anti-faşist, anti-emperyalist karaktere sahip olmalı, demokratikmerkezîyetçilik bilisini benimseyip uygulamalıdır.

Demokratik kitle örgütlerinin mücadeleleri sonucu elde edilen kazanımlar, sınırlı kalmaya mahkumdur. Kalıcı sonuçları alamamak, baskı ve sömürüyü ortadan kaldırmak için, kitle örgütlerinin mücadelesi politik mücadeleden tamamiyle soyutlanamaz. Bu mücadele, Türkiye somutunda genel olarak verilmekte olan bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde, bağımsızlık ve demokrasi ayaklarında yer almak demektir.

Kitle örgütlerinin homojen bir yapıda olmayışı, onların etkinliğini, azaltacağı ve üyelerine düşen görevi gereği gibi yerine getirmelerini zaaflaştıracağı için, siyasal örgütlere karşı örgütsel bağımsızlıklarını korumak zorundadırlar. Ancak bu ilkeyi savunmak ne kadar doğrudur, bu örgütlerin tavrı ve eylemlerinde işçi sınıfı hareketiyle uyumluğunu savunmak da o kadar bilimseldir.

"Bağımsızlık", "tarafsızlık" sloganını ağızlarından düşürmeyen reformistler, demokratik kitle örgütlerinin tabanının geniş ve değişik görüşlere sahip olduğundan hareketle, bu tabanın birliğinin, sadece dar mesleki çıkarlar uğruna mücadeleyle yetinilirse korunabileceğini ileri sürerler. Ekonomik ve sosyal haklar uğrunda mücadelede "bağımsızlık", "tarafsızlık" yoktur. Çünkü bugünkü mesleki sorunlar kapitalizmin varlığından doğan sorunlardır. Demokratik kitle örgütlerinde "bağımsızlık", "tarafsızlık" demek ekonomik mücadeleyi politik özünden soyutlamak, politik mücadeleden ayırmak demektir. Özü; "ben kendi tabanımı biraz daha iyi yaşaması için ekonomik haklarını savunurum, ama insanca yaşaması, sömürüden kurtulması için politik terichte bulunmam" anlayışıdır. Bu görüş ekonomik ve politik sorunların içiçeliğini reddeder kitle örgütünü, dar ekonomik mücadele sınırları içinde hapsederek, düzenle uyumlu bir hale getirir.

Örgütsel bağımsızlık ile de siyasal partilerin söylediklerinden ayrı şeyler söylemeyi gerektirir. Doğruluğu pratikte denemmiş görüşlerin, kitle örgütlerinde de benimsenmesi, örgüt bağımsızlığını zedeleyici bir kanıt sayılmamıştır. Böylesi bir tavır, kitle örgütlerini sıyasetten soyutlamaya ve çeşitli sapmaların (pasifizm, reformizm, maceracılık) kucağına düşürür.

Bir kısım maceracı, göşist unsurlar da "bağımsızlık", "tarafsızlık" sözlerini dillerinden düşürmezler. Davranışlarıyla bilime karşı çıkan maceracı unsurlar, kitle örgütlerini iktidara yönelik hareketin araçları haline getirmeye, onu bir parti gibi kullanmaya kalkarlar. Tabanın somut taleplerini küçümseyip, "üst düzeyde" işlerle uğraşıp sol gezvelikten başka bir şey yapmazlar. Bu tavır kimseyi iktidara götürmez, ama kitleleri örgütten koparıp, örgütü kitlelerden soyutlar. Kitle örgütlerini parçalayıcı, zayıflatıcı görümler, burjuvazinin saldırı ve tertiplerini kolaylaştırır.

Petiş haline getirilen bir konu da demokratik merkezîyetçiliktir. Örgütün iç işleyişinin düzenli olması, dolayısıyla saldırılara karşı güçlü olması, birlik ve beraberliğin korunması demokratik merkezîyetçi işleyiş olmasının zorunlu kılabilir. Bilimsel olarak elde olduğunda, demokratik merkezîyetçilik şu unsurlarla açıklanabilir:

a- Her üye kendi kademesindeki her kararın alınmasına katılabilir. Bu onun hem görevi hem de sorumluluğudur.

b- Kararın alınmasına katılmak; bazen bizzat oluşturarak katkıda bulunmak, bütene de temsilcileri aracılığıyla olur.

c- Karar alınırken kendi görüşü, alınan kararın terasında olan kişi bile çoğunluk tarafından alınan karara uyar.

ç- Kararın eleştirilmesi uygulama (eylem) sırasında yapılmaz. Uygulamadan sonra yapılır. Karar ve uygulaması değerlendirilip, kişilerin tutumları ortaya konur.

Ama bu ilkeler bilindiği halde, gereği kadar hayata geçirilememiştir. Bu konu üzerinde titizlikle durmak gereği vardır.

ÜLKEMİZDE DEMOKRASİ MÜCADELESİ

Yukarıda belirttiğimiz gibi demokratik kitle örgütlerinin mücadelesi bir iktidar mücadelesi değildir. Tabanın ekonomik ve demokratik haklarından hareketle demokrasi mücadelesinde yer almak, demokratik kitle örgütünün önde gelen görevidir. Bu görevin sağlıklı bir biçimde yerine getirilebilmesi kuşkusuz ülkemizde demokrasi mücadelesinin anlamı ve önemini iyi kavranmasına bağlıdır.

Bugün ülkemizde demokrasi mücadelesi güncel ve ertelenemez bir görevidir. Elde edilmiş hak ve öz-

güllüklerin kısıncıklıkla korunması, bunların kağıt üzerinde hayata geçirilmesi, giderek yeni hak ve özgürlüklerin kazanılması bu mücadeleye bağlıdır. Yine unutulmaması gereken bu mücadelenin hayatın her alanında ve her türlü şart ve durumda yürütülmesi gerektirir.

Günümüzde ülkemizin siyaset ve hukuk yapısı 1971 öncesinde olduğundan daha da geriye götürül-

TEK BİR

ÇAYIROVA'DA İŞÇİLER VE İŞ BANKASI

Çayirova cam fabrikasında 1200 işçi çalışıyor.

İşçi sınıfının kararlı mücadelesi Cam İskolunda da sürüyor. Bu, zorlu bir mücadeledir. Cam İskolundaki patronlar direniyorlar. İşyeri yetkililerinin belirlemesini seçtikirmek için uzun süre ellerinden geleni yaptılar. Uzun bir süre sarı sendikalarından medet umdular. İşçi sınıfını bu yolla bölmeyi ve güçten düşürmeyi planladılar.

Şimdi, cam İskolunda akla kara belli oluyor. Cam İskolundaki bütün işyerlerinde yetkililer devrimci sendika taraflarında alınıyor. DISK'e bağlı Hür Cam-İŞ sendikası bugün İskolunun en güçlü sendikası.

Ancak, yetkililerin belirlemesi ve bu planda devrimci sendikadan zaferi, patronların oyunlarını sona erdirmeyi elbette. İşveren, işçi sınıfının karşıındaki mücadelesini yeni yöntemlerle sürdürmeye deniyor bu kez.

Çayirova fabrikası, cam İskolundaki

büyük bir işyeri. İşveren durumunda İş Bankası var. İşveren, işçilere 1973 sözleşmesindeki haklardan daha fazlasını vermeyeceğini ilan ediyor. Sanki, 1973 den bu yana hiç bir değişiklik olmadı. Sanki hayat pahalılığı artmadı.

Çayirova işvereni ile 1.200 işçi arasındaki mücadelete cam sanayindeki öteki işyerlerinde sürdürülen mücadelenin bir parçası. İş Bankası'nın kodmanları bu İskolunda, ellerindeki bütün güçleri kullanmaya niyetli görünüyolar.

Çayirova'da işçi istekleri kabul edilmeyp sözleşme görüşmeleri çıkmazsa girince, işveren, "işçilerin kasten randmanı düşürdüğünü" gerekçe göstererek firmaları ve imalat makinalarını durduruyor. Fabrikanın kapısına 300 jandarma yığıyor. Bunlar da yetmiyor. 35 işçinin iş akdi feshediliyor. 20 işçi 3'er gün fabrikadan uzaklaştırılma "ceza"sı alıyor. Fabrika 4 gün kapatılıyor.

Şimdi Çayirova Cam Sanayininin 1200 işçisi, 26 Haziran'dan bu yana grevde. İstekleri arasında, işten atılan arkadaşlarının yeniden iş alınması, ücret artışı, iş garantisi gibi maddeler bulunuyor.

MARSHALL'DA 100. GÜN

Marshall işçileri grevlerinin 100. gününü kutladılar. Bir hafta önceden başlayan hazırlıklara grevdeki sendikalar, demokratik kitle örgütleri katıldılar.

100. günün sabahı grev yeri, bir bayram yeri idi adı. Grevdeki Hektaş işçileri, Marshall'ın tüm grevci işçileri, çevreden gelen işçilerle birlikte 100. günü kutladılar.

Marshall baştemsilcisi Ali Özgül arkadaşları ile birlikte 100. günü kutladı:

"Bugün 6 Temmuz, 1976. Grevin yüzüncü gününü biz Marshall işçileri ve işçinin dostları birlikte kutluyoruz.

Bugüne kadar çetin mücadelelerden geçtik. Şu an ve bundan sonra da bu mücadeleyi sürdürüreceğiz.

Disiplinli hareketlerimizle çevremizdeki demokratik kitle örgütlerinin, işyerlerindeki DISK'e ve Türk-İş'e bağlı sendikaların da desteğiyle başarıya ulaşacak.

Grevin bu örgütlerle bütünleşmesi, tek vücutlaşması elbetteki patronun (şahsında sermayenin) dikkatini çekti.

Sizlerin bilinçli mücadelesi ile işçi sınıfının birliğini çevremizde sağladık. Bunun için sizleri bir işçi arkadaşımız olarak dostlarımızın önünde saygı ile selamlarım.

İşçi sınıfının bu bütünlüğünü bozma için vergilerimize yaşayan ve aslında bizden olan kolluk kuvvetlerini üzerimize gönderdiler.

Sebeb: İşverenin yeni patronun grevdeki işyerinde yapmak istediklerine karşı koymamız. Bizleri sindirmeye çalıştılar.

Bununla da kalmadı. İçimizde ajanlar soktular. Sonuç yine kocaman bir sıfır. Arkadaşlar deniz, içinde pislik barındırmaz. Biz de öyle yaptık. Pislikleri dışı-

mıza attık.

Yeni bir oyun sahneleniyor. 3 temsilci ile 5 işçinin işini bildiririz fevketiler.

İşte yukarıdan anlatılmış 100 günün bildiğiniz olaylarından bazıları.

Bu birlikte, daha çok yüz günler kutlarsız. Biz işçiyiz. Kaybedecek hiçbir şeyimiz yok. Ama patronun kaybedecekleri var. Kaybediyor. Kaybetlikçe de işçiden korkuyor.

Dayanamadı. Çöktü. Görişmek istedi. Gittik. Biz isteklerimizin kendilerince bildiğiniz biletleriz. Görişmede ne dese beğenirsiniz. Ben bu işyeri temsilcileri ile görüşemem. Ben onları işten attım. Görmedim.

Arkadaşlar, biz biliyoruz ki işçinin içinde yaşadıkları onun her şeyini bilir. Biz de onun için görüşme masasındayız. Ve kazanacağız."

Hektaş işyeri baş temsilcisi Dursun Şener ise "İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi ile siyasal mücadelesinin birlikte yürütülmesi gerektiğini anlattıktan sonra özet olarak şunları söyledi:

"Biz Hektaş işçileri 47 gündür grevdeyiz. Grevimiz daha önce Bakanlar Kurulu kararıyla durduruldu. Danıştay'da açılan dava sonucu grevimiz yeniden başladı. 47 gün ulaştık. Grevierteleyenler bugün hükümette ve iktidar sınıfına mensup kişilerdir. Aynı zamanda bunlar fabrikanın sahipleridir. Örnek Faruk Sükan. Eski CHP milletvekili Kemal Satır. Amacımız bu ekonomik mücadeleyi kazanmak, siyasal mücadelemizi geliştirmektir."

Ziyaretçiler sürekli geliyorlar. Türkiye Petrol ve Kimya İşçileri Sendikası İzzet Şubesi yöneticileri, İstanbul Şubesi yetkilileri grevi ziyaret ettiler. Hür Cam İş sendikası başkanı Ali Şahin de Çayirova cam fabrikasında grevde bulunan işçilerden Marshall'a selam getirdi.

HİTİT ECZA DEPOSUNDAKİ GREV DEVAM EDİYOR

DISK'e bağlı SOSYAL-İŞ'in Diyarbakır Hitit Ecza Deposunda yürüttüğü grev dördüncü ayına girerken, işçiler daha kararlı, daha dirençli. Hitit Ecza Deposunda SOSYAL-İŞ'in yürüttüğü grev hakkında YURUYUŞ daha önceki sayılarında ayrıntılı bilgi vermişti.

Grevdeki işçiler, işyeri, grevden önceki çalışma saatlerinin düzeni, grev nedenleri, 1 Mayıs'ta gözaltına alınan iki arkadaşlarının durumu hakkında YURUYUŞ'un sorularını cevaplandırdılar:

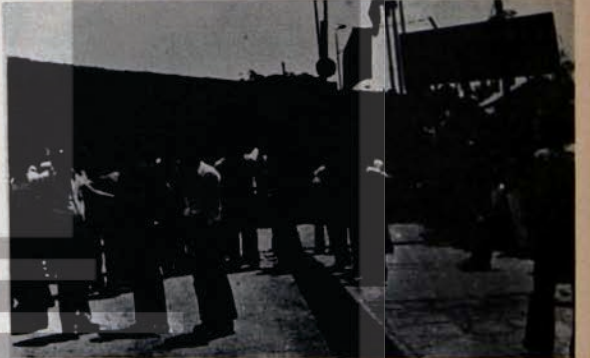
"Çalıştığımız işyerinin 83 ortağı var. Hitit Ecza Deposu, bir Anonim Şirket halinde kurulmuş, ayrıca Hitit Ecza Deposu'nun Malatya'da da bir ana dağıtım deposu var. Diyarbakır'daki depo da bu depoya bağlı. Ayrıca işyerini daha iyi yürütmek için, şirketin muhasebe müdürü, depo müdürü, avukatı da şirketin ortakları. Üzerimizde daha çok baskı kurmak, bizi daha çok sömürmek için, işverenler böyle bir işbölümü yaptılar.

Greve gitmeden, çalışma düzenimiz gerçekten keşilmez derecede ağırdı. Genellikle günde 10-12 saat çalışıyorduk. Fazla mesai ücretleri verilmiyordu. İşçi sınıfının uzun yıllar sonunda çeşitli kayıp ve acılarla kazandığı bir hak olan, seviz saatlik çalışma süresi burada uygulanmıyordu. Fazla mesailer için ücretlerimiz, hafta tatilimiz yoktu. Cumartesi ve pazar günleri de sadece işveren tarafından verilen bir öğünlük yemek karşılığında çalışıyorduk. Ücretlerimiz asgari ücretlerin altında oldu, genellikle aylık ortalama 600-800 TL arasında idi. İşte grevden önceki çalışma düzenimiz kaba hatlarıyla böyledi.

Grev nedenlerimiz gerçekten önemlidir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi şirketin bir de Malatya'da ana dağıtım deposu var. Orada çalışan işçilerin durumu, ça-

alışma şartları daha da ağır. Oradaki işçiler gece geç saatlere kadar çalışıyorlar. İşveren, oradaki işçiler üzerindeki bu ağır baskılarını sonuna kadar kullanıyor. İşte böyle şartlarda işçileri sömürerek, sömürsünü katmerleştiren bir işyerinde işverenler, elbette sendikalaşmaya göz yummazlar. Hele bu sendikalaşmayı DISK'e bağlı SOSYAL-İŞ yürütürse. İşte bizim sendikalaşmamız, heli SOSYAL-İŞ'i seçmemiz ve bu duruma Malatya'ya da yansması işverenleri korkuttu. Sadece Hitit İşverenlerini de değil, diğer işverenleri de hareket geçirdi. İşveren önce sendikaya üye olan 10 arkadaşımızı işten çıkardı. Malatya'dan çalıştırmak üzere buraya işçi getirdi. Yeni işçiler alındı. Ama işverenlerin bu çirpinması sonuç vermedi. Grev oylamasını biz kazandık. Grev nedenleri kısaca bunlar. Biz haklarımızı almak için greve devam ediyoruz. Daha kararlıyız. Grevimiz 4. ayını doldururken, işverenin ve işverenlerin yana tüm baskıcı güçlerin baskılarına rağmen yılmıgına düşmedik. Düşmeyeceğiz de. Sendikamız sendika yöneticilerimize güvenlerimiz sonsuzdur. Grevde çok şey öğrendik. Bizim için okul oldu. Sendika eğitimi yapıldı. Böylece daha çok şey öğrendik. Haklarımızı almaya değin bu yasal haklarımızı sonuna dek kullanacağız.

1 Mayıs, burjuvaziye tedirgin eden bir olgu. 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası dayanışma günü. Tüm sosyalist ve ilericilerin bayramı olması, 8 saatlik çalışmalarını işçi sınıfının şanlı tarihine kazandıran 1 Mayıs gününün önemli burjuvazinin yokunu kaçıyıyor. İşte 1 Mayıs'ta bu şanlı günü simgeleyen DISK'in bir afişini büyüterek astığımız için iki arkadaşımız 39 gün hapiste tutuldu. Bu arkadaşlarımızın tutuklanmasının nedeni bir kaç yönüldü. Gelecek 1 Mayıs'ta buradaki işçilere şimdiden baskı unsuru oluşturarak, bir yanda da bizi yılmıgına düşürmekti. Ama bunlar boşa çıktı, çıkarıldı.

KAPANMAYAN DODYA: SEYDİŞEHİR

Son günlerde ilericiler başında gemicilik bir merak ortaya çıktı. Herşeyin pamuk ipliğine bağlı olduğu, dengegin son derece kritik olduğu günlerde Seydişehir'de olanlara kulaklarını kapayanlar, kalemli tutukluk yapantıran, şu günlerde kalemli bolca Seydişehir yörelerinden çalmaya başladılar.

Seydişehir'de çok şeyler oldu. Önemli deneyler yaşandı, hâlâ yaşanıyor. Bu günlerde masa başından yazılanlar kamuoyunu yanıltıcı. Aşağılık utanç verici satırlar, utanmadan tekrar tekrar okuyucuya sunuluyor.

Seydişehir'deki durumu tek kelime ile tarif etmek mümkün: Dağınıklık. Yöneticilerin baştan beri sürdürdükleri hâli tutum, bugünlerde doruğuna ulaşmış. O kadar ki Özgür Alüminyum-yöneticileri bazı işçileri çıkışını almaya zorluyor. Neden, sendika yöneticilerine

laf gelmesi (!). İşçiler örgütlenmeden bahsediyorlar. Hiç olmazsa bir araya gelebileceğimizi yer ve aklı başında birkaç yönetici olsa diyorlar. Bu arada olaylar olmuyor değil. Bir işçi idarenin önünde grup halinde gezen faşistler on metrede grup halinde gezen faşistler on metrede grup halinde gezen faşistler on metrede: Faşist yürüş atalarının ruhunu şad etmek için özel olarak yaptıkları yürüşler bölümlerde hiçbirşeyden habersiz çalışan işçilere saldırıyor. Bu saldırı sırasında tedbiriz ve habersiz olan işçilerden çok sayıda yaralanıyor. Bu, bir olay. Ancak tüm olanlar bundan ibaret değil.

Aynı sıralarda başka olaylar da cereyan ediyor. Devrimcileri tehdit eden bir faşist, polis şikâyet üzerine yakalamak zorunda kalıyor. Mahkemeye arınada baskı amacıyla bir grup faşist mahkeme önünde toplanıyor. Ancak evdeki he sap karşıya uymuyor. Aynı anda mahkeme önüne gelen ilericiler faşistleri kova

YUMRUK GİBİ:

EKİŞEHİR'DE AÇLIK GREVİ

Ekişehir Büyük Otel işçileri 4 aya yakın bir süredir grevde. Bu süre içinde işveren, işçilerin iş bir derdine eğilmedi. Onlarla temas dahi etmedi. İşçilere önce sendikalarından ayırdıklarını, ondan sonra temas kuracağını bildirdi. İşverenin bu kanunsuz tutumuna karşın işçiler açlık ile karşı karşıya kaldılar.

İşverenin kanunsuz tutumuna karşı grevci işçiler arasından 3'ü 6 Temmuz 1976 gününden itibaren 3 günlük uyarı açlık grevine başladılar. İşverenin tutumu değişmezse açlık grevini sürdürecektir.

Grevci işçilerin Ekişehir halkına yaptıkları duyuru şöyle:

"Sendikamız OLEYİS yasal hakkını kullanarak 5 Ocak 1976 tarihinde işverene toplu sözleşme çağrısında bulunmuş ve isteklerimizi bildirmiştir. Yapılan çağrıya işveren gelmeyerek en temel ve kanuni hakkımızı kullanmamızı engellemeye çalışmıştır. İşverenin bu anti-demokratik ve keyfi tutumuna karşısında toplu sözleşme prosedürünü tamamlayan sendikamız greve gitmek zorunda kalmıştır.

İşçi sınıfımızın en demokratik ve yasal hakkı olan toplu sözleşme hakkını ayaklar altına alıp çönmeye çalışan işveren, sınıfının düşünce ve davranışına açık bir örnek daha eklenmiştir.

Bizim işverenden istediğimiz ekonomik hakların toplamı, otelin ücretlerine Belediyece yapılan 20 TL'lik zammın 3 TL'si kadardır. Bu da istediğimiz ne kadar olağan seviyeye olduğunu açıkça göstermektedir. Buna rağmen haklarımızı almamız için verdiğimiz kararlı mücadelemiz karşısında işveren son olarak yasa dışı ve anti-demokratik tutumuna bir yenisini daha ekleyerek Büyük Oteli el altından satışa çıkarmıştır.

Bugüne kadar grevimize hiçbir çözüm yolu aramamış olan başta Vali, Belediye Başkanı ve diğer yetkili mercilerin konuya eğilmelerini sağlamak amacıyla grevci üç işçi arkadaş üç günlük açlık grevine başlamışlardır.

Grevimizin yüzüncü gününde, işçi sınıfının birlik, dayanışma ve örgütlülüğüyle daima haklı mücadelesini başarıyla ulaştıracağına inanıyor işverenin bu çağ dışı tutumuna karşı haklı direnişimizi sonuna kadar sürdüreceğimizi kamuoyuna duyurmayı bir borç biliyoruz."

MERSİN'DE DEMOKRATİK GUÇLERİN ORTAK EYLEMLERİ

Mersin, güney ilimizden. Türkiye'nin bir çok köşesinde olduğu gibi, Mersin'de de başta hızla gelişen işçi sınıfı olmak üzere toplumun çeşitli kesimleri hızla sola ve sosyalizme açılıyorlar.

Mersin'de bu yönelime katkıda bulunan başka faktörler de var. Sendikalar ve çeşitli demokratik kitle örgütleri, MC'ye karşı mücadelede ortaklaşa hareket edebiliyorlar. Kendi tabanlarını MC'nin karşısına kitlevi bir güç olarak dik-bilmek yolunda ileri adımlar attı bu örgütler.

Sendikalar ve demokratik kitle örgütleri arasında DISK'e bağlı çeşitli sendikalar ile TOB-DER, TÖTED, TOM-DER ve çeşitli mühendis odalarının katılması ile ortak hareket platformu doğuyor. Yerel yöneticilerinin iletici niteliği dolayısı ile Türk-İş'e bağlı olmasına rağmen Petrol-İş sendikası da bütün gücüyle ortak çabalara katılıyor. Petrol-İş'e bağlı işçiler, Petrol Kimya İşli işçi

kardeşleri ile yan yana omuz omuza atılıyorlar mücadeleye.

Sendikalar ve demokratik kitle örgütleri aralarında bir alt komite oluşturuyorlar. Kuruluşlar, bu alt komiteye yönetim kurullarından ikeri üye ile katılıyorlar. Bu alt komitenin üzerinde yer alan sekreataryası yine çeşitli sendikaların ve kitle örgütlerinin yöneticilerinden oluyor. Demokratik kuruluşların oluşturdukları bu örgütsel mekanizma sık sık toplanarak, genel ve yerel sorunları görüşüyor. Ortak eylem için gerekli araştırmaları yapıyor.

Genel olarak faşizme, emperyalizme, MC iktidarına karşı kendi örgütleri çerçevesinde ortak mücadele karar alan güçbirliği, ilk olarak Anadolu Cam Sanayi'nde işten atılan 20 işçiyi destekleyen bir bildiri hazırlayı dağıtıyor.

Daha sonra Çukurova Birlik fabrikasındaki işçilerin yürüyüşüne, sözü edilen sendikalar ve demokratik kitle örgütleri bütün güçleri ile aktif bir biçimde katılıyorlar.

26 Haziran günü, Mersin'de istasyondan başlayarak Cumhuriyet alanında son bulan yürüyüş ve miting birlerce kişilik bir halk topluluğu katılıyor.

CHP'DE İHBARCILIK DEVAM EDİYOR

YÜRÜYÜŞ'ün 4 Mayıs 1976 tarihli 56. sayısında, Tunceliye ilişkin bazı haberler yer alıyordu. Tunceli'deki heyelana ilişkin haberlerle birlikte, Tunceli Belediye Başkanının heyelan üzerine bir demeci, derginin aynı sayfasında hulunuyordu.

Gerek Yürüyüş'ün heyelan üzerine yazısı, gerekse Belediye Başkanı'nın verdiği demec, ihbarcılığa hemen hareket geçirdi. Bu ihbarcılar arasında, CHP Tunceli milletvekili olduğu halde sürekli olarak bir MC görevlisi gibi hareket eden Süleyman Yıldırım adlı şahsın yeri oldukça önemli.

Yıldırım, elinde Yürüyüş dergisi bakan kapılarını dölsünmeye başladı. Her öüne gelene elindeki dergiyi gösteriyor ve ekliyordu: İşte Belediye adına sizlerden yardım isteyen belediye başkanı...

Süleyman Yıldırım'ın ihbarcılık mesleği, Tunceli Belediye başkanının Yürüyüş'e demec vermesi ile başlamadı. Çok daha eskilere dayanıyor. 12 Mart döneminin Tunceli'deki mahalli simgesi Fehmi Altınbilek ve ünlü işkencecilerden emniyet müdürü parmaksız Salih'in en yakın yardımcılarında Yıldırım.

CHP milletvekili Yıldırım'ın görevi 12 Mart'tan sonra sona ermiyor tabii. Belediye seçimleri sırasında halk üzerinde baskı kurabilmek için daha önce başka yerlere tayinler çıkaran Fehmi Altınbilek ile Parmaksız Salih'i Tunceliye çağırıyor. Seçimler sırasında, bu ekiple bir baskı grubu oluşturulmaya çalışılıyor. Ama tabii para etmiyor bunlar.

Bugün heyelan sonucunda Tunceli'de 100 civarında aile daha açıkta. MC, seçimlerde boyunun ölcüsünü aldığı için Tunceli halkına ceza kesmeye devam ediyor. MC, bu ceza işleminde CHP'li milletvekillerini de ortak ederek işi ni kolaylaştırmış oldu.

lyor. Böylece mahkeme bu önde gelen faşisti tutukluyor.

Türk-Metal'in önde gelen bir militanın yönetici atanması üzerine teknik emenalar çalışmaya başladılar bildiriyorlar. Ve bu hızlı militan da paşa paşa çıkıpını alıp gidiyor.

Türk-Metal'in yaptığı toplu sözleşme işçiler arasında huzursuzluk yarattı. Saatte 6 lira üretim primi için söz verilmişken, toplu sözleşmede böyle bir zammın eseri bile görülmedi. Türk-Metal yöneticileri şimdi verdikleri sözleri inkâr etmekle ve kendi yellerini tehdit etmekte meşgul.

Baskı ve kıyım yakın zamanlara kadar yalnız yabancı işçilere uygulandı. Baskının giderek yerli halka yönelmesi tepkinin büyümesine neden oluyor. Nitekim 2 Temmuz Cuma günü Seydişehir sokakları iletici gençlerin gövde gösterisi sahne oldu. Gençler toplantı yaparak örgütlenme kararına vardılar. Başka ilginç şeyler de oluyor za-

man zaman. Kişisel ilişki kurmanın yasağı olduğu yüzlerce Sovyet uzmanı var Seydişehir'de. Hızını alamayan bir grup faşist Sovyet uzmanlarına "Moskova ya" diye bağırır. Bunun üzerine Sovyet uzmanlarından biri dayanamaz ve kısa zamanda öğrendiği Türkçesiyle şöyle cevap verir: "Moskova çok güzel. Biz gideceğiz Moskova'ya. Ama sözleşme var bir yıl daha."

Tarafsız diyen basının ne olduğu nun farkına varıldı. Ancak iletici, solu olduğunu iddia eden basın daha sorumlu olmak zorunda. Hele hele benzeri yeni oyunlar tezgahlanırken gerçekleri bütün yönleriyle vermenin önemi daha da artıyor. Bugün Seydişehir dosyası henüz kapanmadı. Sırası gelince tüm olanlar tek tek gözden geçirilecek. Ve sosyalistler onların hesabını faşistlerden olduğu kadar, olayların bu noktaya gelmesinde sorumluluğu olan başkalarından da soracak.

SAVAŞ, ZORBALIK, İRKÇILIK VE İNSANLIK DÜŞMANLIĞI PROPAGANDASI YAPAN YAYINLARA KAPILARIMIZ HER ZAMAN KAPALI OLACAKTIR. GIZLI GÖREVLİ YABANCI AJANLARA VE ONLARIN KURDUKLARI SOVYET ALEYHTARI MÜLTECE ÖRGÜTLERE DE BU KAPILAR KAPALI OLACAKTIR. BATIDAKİ KİMİLERİ, "İLİŞKİLERİN SERBESTLİĞİNDE" DEM VURURKEN BİR TAKİM PİSLİKLER İÇİN SERBESTİ ELDE ETME KAYGISI İÇİNDELER.

SBKP Merkez Komitesi genel sekreteri L. Brejnev'in Berlin'deki Zirve Konferansı'nda 29 Haziran'da yaptığı konuşmanın bazı bölümleri, geçen haftaki YÜRÜYÜŞ'ün sayfalarında yer almıştı. Brejnev'in, Pravda gazetesinin bir tam sayfasını kaplayan konuşmasını, yayınladığımız bölümlere öncelik vererek özetliyoruz:

AVRUPA KOMÜNİSTLERİ VE BARİŞ

"Yoldaşlar! Avrupa baskıları, dünya kültürünün ayrılmaz parçası olan soylu geleneklerin mirasçısı ve sürdürücüsüdür. Bu yüce geleneklerin, çalkımlı Avrupasına büyük bir sorumluluk yüklediğini belirtmek herhalde gereksizdir.

Fakat bir gerekçe daha var: Avrupa, insanlık tarihinin en korkunç savaşlarının kaynağıdır da. Yüz milyondan fazla yitirilmiş insan hayatı: Bugüne kadarki Avrupa tarihinin kanlı bilançosu işte budur. Bu, Avrupalıların insanlık tarihine bir katkısıdır; fakat uyarın ve sorumluluk yükleyen korkunç bir katkı. Bu katkı, herkesi, gelecek için geçmiş hakkında düşünmeye zorlamaktadır.

Avrupa geçmişten bütünüyle farklı, ilkesel düzeyde yeni bir aşamaya girmiştir. Bunu anlamamak Avrupalılar için felakete sürüklenmek olur.

Eski bir ödeyiş: "Havaya kalkan kılıç parçalanır" diyor. Bugünün Avrupasında bavaya kaldırılan kılıç yalnız kendisi parçalanmakla kalmaz. Ateş içinde onunla birlikte düşman, dost, müttefik, uzak yada yakın komşu daha kimlerin yok olacağına kimsenin düşünüleceği durumda değil.

Nükleer silahların Avrupa topraklarında kullanılması düşüncesi Sovyet insanına korkunç geliyor. Avrupa, sıkışı ve bir anda tutuşabilecek durumda. Eğer gerçekten tutuşacak olursa, ateşi söndürecek güçte bir itfalye ekibi yok. Olmayacak da.

Gerçekten de barış Avrupa ve Avrupalılar için dırılmaz bir lbtiaç oldu. Bu nedenle biz, en insanlık ve hayat verici dünya görüşünün taşıyıcıları komünistler, askeri yunuşamaya götüren yolu

KOMÜNİST HAREKETİN EDİNDİĞİ DENEY GERÇEKTEN ÇOK BÜYÜKTÜR. BU DENEY, GENEL KURALA UYGUNLUĞUNU GÖSTERDİĞİ KADAR, SOMUT BİÇİMLERİNİN ÇEŞİTLİLİĞİNİ DE GÖSTEREN, EN FARKLI KOŞULLARDA SOSYALİZMİ İNŞA DENEYİDİR. BU DENEY, YİĞİNLARIN HAKYATI ÇIKARLARINI SAVUNMA, DEVRİMCİ GÜÇLERİ TOP-LAMA, DEĞİŞİK GELİŞME DÜZEYİNDEKİ ÜLKELERDE SOSYALİZM İÇİN MÜCADELE DENEYİDİR.

düşemeyi, silahlanma yarışını durdurmayı, her zamankinden daha önemli gözüyoruz."

SOSYALİST ÜLKELER VE "KAPALI TOPLUM" YALANI

"Sovyet devleti kültürel alış verişini mümkün olduğunca teşvik ediyor. Kapitalist devletlere gelince, manevi değer alış verişine ilişkin olarak onlardan duyduğumuz onca güzel söze rağmen, pek az gerçek iş görüyoruz.

"Bu durum, en çeşitli alanlarda ortaya çıkıyor. Örneğin İngiltere ve Fransa'da Sovyet yazarlarının kitapları, bizim SSCB'de yayınladığımız İngiliz ve Fransız kitaplarından 6-7 kat az yayınlanıyor. Batılı ülkelerde Sovyet filmleri bizdeki batı filmlerinden 10 kat, Sovyet televizyon programları 3 kat daha az gösteriliyor.

"Tımiyle sosyalist ülkelerin halkları, kapitalist ülkelerdeki emekçi kitlelere oranla Batı'daki yaşam ve sosyalist etkinlik konusunda çok daha geniş bilgiye sahiptir. Neden böyle, peki? Çünkü burjuva ülkelerindeki yönetici sınıflar, bu ülkelerdeki emekçilerin, sosyalist ülkelere, onların toplumsal ve kültürel gelişmelerine, sosyalist toplum orttaşlarının siyasal ve ahlaki ilkelere ilişkin gerçekleri ilk kaynaktan öğrenmelerini kazançlı bulmuyorlar.

"Sosyalizmin çekiciliğini zayıflatmak, onu lekelemek amacıyla burjuva propagandası "kapalı toplum" masasını icad etmişti. Sosyalist ülkelerin diğer halklarla temaslardan, haber alış verişinden ve kişisel ilişkilerin gelişmesinden kaçındığı düşüncesi yerleştilmeye çalışılıyor.

Burada olgulara başvuralım: Sadece geçtiğimiz 1975 yılında KEYK üyesi sosyalist ülkeleri 58 milyondan fazla yabancı konuk ziyaret etti. Sosyalist topluluk ülkelerinden yaklaşık 35 milyon kişi de yurt dışına çıktı. "Kapalı toplum" sözlerinin değerini ortaya çıkarmak için bunlar yeterli sanırım..."

Hayır sosyalist ülkeler "kapalı toplum" değildir. Biz için ve onurlu olan

herkese açığız ve yumuşamanın yarattığı elverişli koşullardan yararlanarak ilişkileri elden geldiğince çoğaltmaya da hazırız. Fakat savaş, zorbalık, ırkçılık ve insanlık düşmanlığı propagandası yapan yayınlara kapılanımız her zaman kapalı olacaktır. Gizli görevli yabancı ajanlara ve onların kurdukları Sovyet aleyhtarını mültece örgütlerine de bu kapıları kapalı olacaktır. Batı'daki kimileri, ilişkilerin "serbestliği"nden dem vururken, birtakım pislikler için serbestlik elde etme kaygısı içindedir. Bizler ise "casusluk manyası"na tutulmuş değiliz. Fakat düzenimizde, toplumumuzda karşı gözden düşürme eylemlerine de izin veremeyiz. CIA'nın çalışmalarına ilişkin ortaya çıkan son skandallardan sonra, herkesin, bizim bu yaklaşımımızın temelsiz olmadığını anlayacağını sanıyorum."

BATI AVRUPA ÜLKELERİNDEKİ KOMÜNİSTLER

"Batı Avrupa ülkelerindeki komünistlerin aktif çalışmaları; kitleler için, işçi sınıfı ve tekel egemenliğine karşı mücadelede eğiliminde olan tüm gelişmelerin kurulması ve sosyalizme geçiş koşullarının yaratılması için verdikleri mücadeledeki kararlılık meyvelerini veriyor. Geniş halk yığınlarının temel çıkarlarına ugruna verilen tutarı ve yorulmak bilmeyen mücadele sayesinde İtalya, Fransa, Finlandiya, Portekiz, Danimarka, Federal Almanya ve diğer kapitalist ülkelerin komünist partileri sözünü geçiren siyasal güçler haline geldiler. Bunun en inandırıcı kanıtlarından biri, bir süre önce yapılan parlamento seçimlerinde İtalyan Komünist Partisi'nin kazandığı olağanüstü başarıdır. Bu başarıdan hepimiz mutluyuz ve İtalyan yoldaşlarımızı bunun için kutluyoruz."

"Emperyalizmin gerici çevrelerine karşı mücadelede, sosyal demokratlar ve hristiyanlar da dahil geniş demokratik akımlarla birlikte komünistlerin, kapitalist sisteme yerine sosyalist sistemin geçişine inanmış devrimciler olarak kalmaları çok önemlidir. Komünistlerin bütün çalışmalarını bu tarihi görevin yerine getirilmesine adanmışlardır."

HÜKÜMETE KATILMA PERSPEKTİFİ BELİRİRKEN

"Şimdi bazı Batı Avrupa ülkelerinde komünistlerin hükümete katılma perspektifi belirirken, gerici çevreler, özellikle NATO kampındakiler açık bir baskı ve bu ülkelerin içişlerine karışma kampanyası açtılar. Kampyananın hedefi çok açıktır yoldaşlar: Genel seçim sonuçları. Demokrasi ve özgürlük hakkında onca yargara koparan emperyalist politikacıların, özgürlük ve demokrasiye, ancak egemenliklerine dokunmadığı sürece tahammül edebilecekleri ortaya çıkmaktadır böylece."

BİLİMSEL SOSYALİZMİN GELİŞTİRİLMESİ

"İşbirliğimizin özellikle söz etmeye değer bir alanı da şudur: Devrim deneyini genelleştiminde çabalann birleştirilmesi; K. Marx, F. Engels ve V.I. Lenin tarafından kurulan bilimsel komünizm teorisinin bundan sonraki gelişimi. Devrim teorisinin geliştirilmesine her parti katılmaktadır. V.I. Lenin'in haklı olarak belirttiği gibi, bu teori, "dünya ülkelerini devrimci deney ve devrimci düşünceleri ile geliştirmektedir."

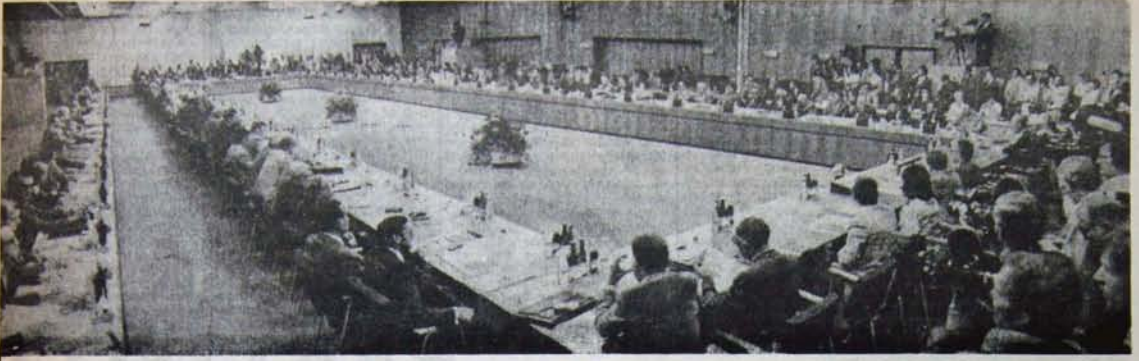
Yoldaşlar, komünist hareketin edindiği deney gerçekten çok büyüktür. Bu deney, genel kurala uygunluğunu gösterdiği kadar, somut biçimlerinin çeşitliliğini de gösteren, en farklı koşullarda sosyalizmi inşa deneyidir. Bu deney, yığınların hayatı çıkarlarını savunma, devrimci güçleri toplama, değişik gelişme düzeylerindeki ülkelere sosyalizm için mücadele deneyidir. Her kardeş partinin deneyinde, ulusal özelliklerinden gelen eşiz özgün niteliklerin yanında, mutlaka hareketimizin çıkarlarını temsil eden nitelikler bulunması nedeniyle, bu deneyler çözümleme ve genelleme beklenebilir.

Komünist ailenin üyesi yoldaşlarımızın yaratıcı faaliyetlerine büyük bir dikkat gösteren bizler, herhangi bir savın doğruluğunun yada yanlışlığının, ancak pratik deney ile anlaşılabilirliği gözünden hareket ediyoruz. Bununla birlikte, pratik son sözü söylemeden önce de, farklı partilerin görüş açıklarını ve deneylerinin geniş olarak karşılaştırılması yoluyla, yoldaşlar arasındakı bir tartışma içinde bu hususun araştırılması mümkündür ve gereklidir."

"Yoldaşlar! Komünistler kendi hareketlerinin çerçevesi içinde dışa kapanmıyorlar. Çabalarını her zaman için barış ve halkların çıkarları için barçanın tüm diğer çabalarla birleştirmeye hazırdırlar. Avrupa Genel Konferansı nihai belge Avrupa'da barışın ve güvenliliğin sağlanması için iyi bir temel yaratmıştır. Ama, bu amaçla erişilmesi, yumuşamanın gerile dönüştürme, barışın gerçekten sarsılmaz hale getirilmesi için, sadece hükümetlerin gabanal değişik halk kitlelerinin de faaliyetleri gereklidir."

BELGE NASIL HAZIRLANDI

"Yoldaşlar! Toplantıya katılan herkesin görüşlerine saygı, demokratik ve gerçekten arkadaşça görüşme atmosferi, çeşitli partilerin deneylerinin karşılaştırılması, tarafların çıkarlarına dostça dikkat, Avrupa ve bütün dünya halkları için bugün büyük önemi olan birçok gerçeğin yanında önemli ve sonuçlara varmamızı sağladı. Bu sorunlara ilişkin Marksizm-Leninizm ilkelere dayanan bir belge hazırlayabildik.

BERLİN ZİRVESİ NİHAİ BELGESİNDEN

Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin 29-30 Haziran tarihlerinde Berlin'de yaptıkları Konferans'ın nihai belgesinde şu ilkelere yer aldığı bildiriliyor:

KOMÜNİST PARTİLER VE AVRUPA

"Toplantıya katılan partiler, barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğrunda kendi ülkelerinin ulusal özelliklerine göre oluşturdukları çizgide, bütün ülkelerin işçi sınıfının, demokratik güçlerinin ve halk kitlelerinin çıkarlarına uygun tutarlı bir mücadele sürdürmeye kararlıdır.

"Ulusallararası alandaki güçler dengesinin barış, demokrasi, ulusal kurtuluş, bağımsızlık ve sosyalizm doğrultusunda değişmesinin bir sonucu olarak, temel olumlu değişimler gerçekleşmiştir. Bunun, Avrupa'daki en göze çarpanı örneği Helsinki Konferansı'dır. Bu gelişmelerde, diğer demokratik ve barışçı güçlerle birlikte Komünist ve İşçi Partileri etkin bir rol oynamışlardır. Bu partiler, bu yöndeki başarılarına tutarlı bir biçimde devam edeceklerdir."

PARTİLER ARASI İLİŞKİLER

Berlin Zirvesi nihai belgesi komünist partiler arasındaki ilişkiler konusunda da şu ilkelere yer verdi:

"Konferansa katılan partiler Marx, Engels ve Lenin'in öğretisi temelinde, her partinin eşitliği ve bağımsızlığına uyarak, işlerine karışmaksızın, toplumun ileriye doğru değiştirilmesi ve sosyalizm için verilen mücadelede farklı yolların serbestçe seçilmesine saygı içinde, enternasyonalist, dostça ve gönüllü işbirliğini ve dayanışmayı geliştireceklerdir."

YENİ GİRİŞİMLER ZORUNLU

Nihai belgede daha sonra şu hususlar belirtilir:

"Avrupa'da yumuşama sürecinin, silahsızlanmanın ve güvenliğin pekiştirilmesi, komünist ve işçi partilerinin, tüm demokratik ve barışçı güçlerin, geniş kamuoyunun ve kıtamızın bütün halk kitlelerinin yeni girişimlerde bulunmasını zorunlu kılmaktadır. Aynı şekilde, faşizmin kökünün kurutulması, demokrasinin ve ulusal bağımsızlığın savunulması, karşılıklı çıkara dayalı işbirliğinin geliştirilmesi, halklar arasında daha iyi bir anlayışın kurulması uğrunda ve bütün dünyada barış, güvenlik, işbirliği ve toplumsal ilerleme yolunda, yeni girişimlerde bulunulması bir zorunluluktur."

Öte yandan, Konferansın nihai belgesinde şu noktalar da saptandı:

"Toplantıya katılan partiler, saptanmış bulunan barışçı hedeflerin, tüm emekçilerin sınıf çıkarlarına ve bütün insanlığın ilerlemesine uygun düşüğünü belirlemişlerdir."

YAPICI BİR DİYALOG

"... Toplantıya katılanlar, belirlenen bu hedeflere ulaşma yolunda bağımsızlıklarını dakorumakkoşuluyula, tüm demokratik güçlerle aralarında yapıcı bir diyalog kurmaya çalışırlar. Komünist ve İşçi Partileri, kıtamızın tüm ulus ve halklarının gelişimi ve barış içindeki gelecek için işçi sınıfına, köylülere, orta tabakalara, bilim ve sanat insanlarına, kadınlara, gençlere, tüm ileriçi, demokratik ve barışçı güçlere ve partilere, demokratik kitle örgütlerine bütün çabalarını yoğunlaştırmaları için çağında bulunurlar."

BERLİN KONFERANSI'NA İLİŞKİN Bir yorum

SPARTAK BEĞLOV

MUCADELE YARATICI
SÜREÇTEN KOPARILAMAZ

Parti yöneticileri ve Sovyetler Birliği'nin geniş kamuoyu, Berlin'de yapılan Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nın sonuçlarını takdirle karşıladılar. Foruma katılan 29 kardeş partinin büyük ortak başarısı, Moskova'da, Avrupa'da barış, güvenlik, işbirliği ve toplumsal ilerleme mücadelesine önemli bir katkı olarak kabul ediliyor.

POLİTBÜRO TOPLANTISININ BİLDİRİSİ

SBKP M.K. Politik Bürosu, partinin Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev başkanlığındaki SBKP Heyeti'nin raporunu inceledi ve heyetin faaliyetini bütünüyle onayladı. Bu nedenle yayınlanan bildiriye, konferansa katılan partilerin ortak değerlendirmelerinin ve çıkardıkları sonuçların, işçi sınıfına, Avrupa ülkelerinin geniş emekçi kitlelerine, uluslararası yumuşamanın derinleşmesi ve kendi hayatı çıkarları için verdikleri mücadeleyi aktif hale getirebilecek bir yönelim kazandıracağı önemle belirtiliyor. Konferans, katılan partilerin, demokrasiyi vesosyalizmi, çeşitli ülkelerdeki durumu ve ulusal gelecekle ilgili konulara dikkatle yaklaşarak ortak yasaları dikkate alarak savunma konusundaki ortak iradelerini ortaya koydu. Bu noktanın ışığı altında, konferans, Avrupa kıtasındaki kardeş partilerin işbirliğinin güçlenmesi, kardeş partilerin uluslararası işbirliğinin, bu partiler arasında ortaklaşa kabul edilmiş karşılıklı ilişki normları temelinde gelişmesi doğrultusunda bir unsur oldu.

KOMÜNİSTLERİ BİRBİRİNE DUŞÜRME SÖYLENTİLERİ İFLAS ETTİ

Sovyet komünistlerinin merkez organı "Pravda" gazetesine, sunuları belirttiği göre: "Berlin'deki konferans, en başta, kardeş partilerin, hak eşitliğine ve birbirlerinin bağımsızlığına tam saygı göstererek ve mücadele ettikleri koşulların farklılığının bilincine vararak dostluk ilişkilerini elden geldiğince güçlendirme, daha yapıcı, daha sıkı ve dayanışma halinde bir işbirliği yapma isteğini yansıttı."

Konferansın Sovyetler Birliği'nde uydurduğu yankılarda, konferansa çalışmasının dostça havası, kardeş partilerin işbirliğinin verimli sonucu belirtiyor. Burada, Batı'nın antikomünist merkezlerinin her türlü yalanı söyleyerek bazı komünist partilerini diğerlerine düşürmeye yönelik propaganda söylentilerinin iflasının ve sahteliğinin önemli ve inandırıcı bir kanıtı yattığıdır. İşte bu nedenle, Sovyet kamuoyu, konferansa kabul edilen, "antikomünizmin tecrit ve mağlup edilmesinin" gerekliliğine ve komünist partilere, Sovyetler Birliği'nden başlayarak sosyalist ülkelere, sosyalizm ve ilerleme güçlerine karşı açılan kampanyalara mücadele edilmesine ilişkin belgenin büyük bir önem taşıdığını belirtiyor.

Komünist hareket, emekçilerin hayati çıkarları için ve çeşitli koşullarda sosyalizm uğrunda verilen mücadelede gerçekten büyük bir deney edindi. Bu deney genelleşiyor ve kuramsal bir anlam kazanıyor; üstelik her kardeş partinin faaliyetinde ulusal özelliklere bağlı olan, tekrarlanmaz, kendine özgü vasıflardan başka tüm komünist hareketi ilgilendiren ortak çizgiler de sürekli olarak yer alıyor. Bundan başka yaşam, gerek dünyada, gerekse ayrı ayrı ülkelerde objektif toplumsal süreçlerin gelişmesine daima yeni birşeyler kazandırıyor. Yaşam yeni yeni görevler ortaya koyuyor, çünkü mücadele yaratıcı süreçten koparılamıyor.

Marxizm-Leninizm'in yaratıcı gelişmesinin komünistlerin her zaman başlıca yükümlülüklerinden biri olduğu düşüncesini belirten "Pravda", Leonid Brejnev'in Berlin Konferansı'nda ifade ettiği önemli bir düşünceyi bir kez daha hatırlatıyor: "Komünist aile içindeki yoldaşlarımızın yaratıcılığına büyük dikkat gösteren bizler, ancak ve ancak pratik deneyin şu ya da bu fikrin doğruluğundan ya da yanlışlığının ölçülmesi olabileceğinden hareket ediyoruz..."

YANKI UYANDIRAN KONUŞMA

Konferansın, barış içinde birarada yaşama ilkesinin devletler arasındaki ilişkilerde önde gelen bir eğilim olduğu bir ortamda yapılması hususunda, Sovyet değerlendirmesinde büyük önem veriliyor. Avrupa komünistlerinin barışın ve yumuşama sürecinin sağlanmasındaki rolünün güçlendirilmesi konusu, Avrupa kıtasının çatışma alanı olduğu çağlar boyunca aktüel bir konuydu. Şimdi ise, aynı kıtada yeni uluslararası ilişkilerin temelleri atılmaktadır. Avrupa'nın yeni altyapısında belirleyici sözü söyleme hakkı artık sosyalist devletlere, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketine ve demokratik hareketlere aittir. Ancak yumuşama aleyhtarları çabalarını azaltmıyorlar. Tarihi Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'ndan sonra da Avrupa'da devletlerarası ilişkiler gündeminde, çözümü büyük enerji, azim ve mantık gerektiren epeyce zor ve önemli sorun bulunmaktadır.

Sovyet basını, Leonid Brejnev'in Berlin'de yaptığı ve uluslararası durumun her bakımında ve derin bir analizinin yer aldığı, yenilenen Avrupa'nın barışçı geleceği uğrunda bundan sonra yapılacak mücadelelerin sorunlarının açıkça gösterildiği konuşmasının uydurduğu büyük yankıya dikkati çekiyor. Bu konuşmada, SBKP'nin, o amaca ulaşmak için verilecek mücadeleyi azimle ve aktif biçimde sürdürme; komünist hareketin ve çağın tüm antiemperyalist ve faşist güçlerinin ortak uluslararası mücadelesine yeterlikatıda bulunma kararlılığı da doğrulandı.

İTALYAN KOMÜNİST PARTİSİ DIŞ İLİŞKİLER AKDENİZ BÖLGESİ SORUMLUSU VITTORIO ORILIA, YÜRÜYÜŞ'ÜN SORULARINI CEVAPLANDIRDI. İTALYA'DA BULUNAN YÜRÜYÜŞ MUHABİRİ İLE ORILIA ARASINDAKİ GÖRÜŞMEYİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

Seçimler üzerinden kısa bir süre geçti. Şu anda İtalyan Komünist Parti'nin sağladığı oy oranı hakkında neler söyleyebilirsiniz? Bir de Papa'nın çıkışları var. Papa "afaroz" tehdidini bile kullandı Komünist Parti'ye bağlı seçmenlere karşı. Bu tür çıkışların oylarınızı etkilediği söylenebilir mi? Bundan sonrası için genel olarak neler söylenebilir?

Önce şunu söylemek isterim. Seçimlere girmeden önce, ulaşılacak üzere bir hedef saptıdık: Daha önce yapılan bölgesel seçimlerde aldığımız oyanın korumak, Partimizin temel hedefi idi. Bu arada bir çok kişi, oy oranımızın yüzde 38 dolaylarında olacağını tahmin ediyordu. Tabii bunda, önce kasten abartıp daha sonra Parti'yi "başarısız" gösterme çabalarının da payı vardı.

Ancak biz hayalperest değiliz. Seçimlerden önce de değildik. Seçimler sonucunda % 34,5 oranında oy aldık. Hemen söylemek isterim ki bu bizim için büyük bir başarı. Parti olarak görüşümüz budur.

Bizimle birlikte, Hristiyan Demokrat Parti de geçen yılki seçimlere oranla oylarını artırdı. Hristiyan Demokrat Parti'nin sağladığı oy artışı, diğer küçük partilerin oyları pahasına gerçekleşti. Sonuçta, diğer küçük partilerin İtalya'da elendiğini söyleyebiliriz. İtalya'da bugün ağırlıklı olarak iki parti var: Komünist Parti ve Hristiyan Demokrat Parti. Bu arada Sosyalistlerin de bir üçüncü parti ve güç olarak varlıklarını koruduklarını belirtmemiz gerekir.

Papa'nın etkisine ilişkin bir soru da sordunuz. Hemen belirtmek isterim ki, Papa'nın çıkışlarının İtalyan Komünist Parti'nin aldığı oylar üzerinde bence hiç bir etkisi olmamıştır. Papa'nın çıkışına yol açan etken belli. Papa ve Papalık, İtalyan toplumu üzerindeki etkisini gün geçtikçe yitirdiğini görüyor. Bu kurumun etkisi günbegün eriyip gidiyor. Sonunda bir çeşit kendi varlıklarını kanıtlayabilmek için bu tür çıkışlara gerek duyuyorlar.

Papa'nın seçimler konusundaki tavrına yalnızca Komünistler de karşı çıkmadı. Bugün Hristiyan Demokrat Parti saflarında yer alan ciddi Katolik unsurlar da Vatikan'ın bu girişimini uygunsuz buldular.

İtalya'da Vatikan'ın tutumu, bir başka ilke ile yapılacak bir karşılaştırma sonucunda daha da açığa çıkacak. Hatırlardadır: İspanya'da kilise, halk üzerindeki olumlu etki yaratacak bazı çıkışlarda bulunmuştu. Bu çıkışları ile halktan, ilerici güçlerden olumlu puan toplamıştı. Ancak İtalya katolikliği tam ters bir tutum içine girdi. Ve sanırım, bu davranışı ile Hristiyan Demokrat Parti'ye yarardan çok zarar verdi.

Bundan sonrası için ne düşündüğümüzü, ne yapacağımızı sorusuna gelince: bundan önce ne yaptırıyacak onu. Başka bir deyişle, bizler, bütün demokratik ve politik güçlerin ülkenin bunalımdan çıkarılması için

ÖNÜMÜZDEKİ YILLAR İKP İÇİN ÖNEM TAŞIYOR

işbirliği yapması gerektiği görüşündeyiz. Öteden beri de bu görüşü savunuyoruz. İtalyan Komünist Partisi bu işbirliği dışında tutulamaz.

Şimdi, seçimlerden sonra bazı gözlemlerde bulunuyoruz. Hristiyan Demokrat Parti saflarındaki bazı çevreler, İtalyan Komünist Partisi ile işbirliğinden bahsetmeye başladılar. Ancak, hemen belirtmek gerekir ki, bunlar somut ve açık öneriler değil. Bizim gibi açık ve net ilkeler getiremiyorlar. Daha çok yuvarak bazı sözler kullanıyor. Sonuç olarak, henüz ortada kesinleşmiş bir durum yok.

Son seçimlerde aldığımız oy oranı ile ilgili olarak söylenebilecekler de şunlar: Bugünkü oy oranımızı sabitleştirip, hiç bir şekilde bunun altına düşmemek bizler için bir başarıdır. Daha doğrusu bu da bir başarı sayılmalıdır. Şimdi önümüzde iki yıl var. Bu yıllar, halkın bize olan güveninin pekişmesi açısından son derece yararlı yıllar olacaktır kanısındayım. Bizim için bu açıdan önem taşıyor önümüzdeki iki yıl.

İtalya'da da bazı göşist grupların varlığı ve faaliyetleri bilinmiyor. Bu gruplar, sizin önerilerinize karşı çıkarak, sadece sol partilerin katılacağı bir hükümetin kurulmasını öneriyorlar. İtalya söz konusu olduğunda, bu grupların politik etkinlikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Göşist grupların ya da grupçukların etkinliklerini iki açıdan değerlendirmek gerekiyor. Birinci nokta şu: Kimi durumlarda bu gruplar seçimlerde diğer bazı siyasal partilerden daha çok oy alıyorlar. Bu açıdan belirli bir etkinlikleri bulunduğu söylenebilir. Ancak daha önemli olanı bence ikinci nokta. İşçi sınıfı adına ortaya çıkmalarına karşılık, İtalyan Komünist Partisinin işçi sınıfı içindeki etkinliği sonucunda, işçiler arasında hemen hiç bir etkinlikleri yok. Ağırlıklı olarak öğrenciler ve diğer bazı apolitik gruplar içinde yandaş bulabiliyorlar kendilerine.

İtalya'daki göşistlerle ilgili başka gözlemlerde de bulunmak gerekiyor. Bunların bütün derterli bizimle. Tartıştıkları, saldırdıkları, küçümseyip beğenmedikleri biziz. Ne var ki, seçimlerde yine de, oylarını genellikle bize veriyorlar.

Etkinliklerinin kısıtlılığına karşılık, mutlaka parlamentoda etkin olmaya çalıştıkları için de seçim-

lere giriyorlar. Bazı başka ülkelerdeki gibi dışarıdan bir grup oluşturmak yerine, parlamentoya girmekte ısrarlı olmaları sonucunda alabildikleri oy oranı % 1,4'ü aşmıyor hiçbir zaman.

İtalyan Komünist Parti'nin Avrupa'nın sosyalist ülkelerinin Komünist Partileri ile olan ilişkileri konusunda neler söyleyebilirsiniz?

Bu sorunu şu şekilde cevaplandırabilirim: Ulusal sorunların çözülmesinde bu kardeş partiler üzerinde anlaşmış olmadığımız, tartıştığımız noktaların olduğu bir gerçek. Ancak bunlar, aramızdaki iyi ve köklü ilişkiler açısından hiçbir engel teşkil etmiyor. Çünkü hepimiz aynı amaçlar içinde eden mücadele ediyoruz. Aynı amaçlar uğruna mücadele eden örgütler arasında kardeşlik ve dayanışma, vazgeçilmez bir zorunluktur.

Uluslararası sorunlar konusunda ise tam bir görüş birliği içindeyiz. Şu sıralarda Genel Sekreterimiz Enrico Berlinguer, Berlin'de, Avrupa Komünist Partileri Konferansı'nda bulunuyor. Bilindiği gibi, bu konferansın toplanması çalışmalarını sırasında bazı güçlükler çıktı. Toplantının güç gerçekleştirildiği bilinmiyor. Ancak bütün bunlara karşılık Konferansın sonuçlarının son derece olumlu ve sevindirici olduğunu söylemeliyim.

Uluslararası sorunlar konusunda ise tam bir görüş birliği içindeyiz. Şu sıralarda Genel Sekreterimiz Enrico Berlinguer, Berlin'de, Avrupa Komünist Partileri Konferansı'nda bulunuyor. Bilindiği gibi, bu konferansın toplanması çalışmalarını sırasında bazı güçlükler çıktı. Toplantının güç gerçekleştirildiği bilinmiyor. Ancak bütün bunlara karşılık Konferansın sonuçlarının son derece olumlu ve sevindirici olduğunu söylemeliyim.

Uluslararası ve bölgesel düzeyde yapılacak bazı toplantılara karşı çıktığımız doğru. Örneğin, Çin Komünist Parti'sinin de katılacağı bir dünya komünist partileri toplantısından, bu koşullarda herhangi bir yarar ummuyoruz. Bu bir yana bırakılırsa, bütün ülkelerin komünist ve işçi sınıfı partileri ile İtalyan Komünist Partisi arasındaki ilişkilerin gelişip güçlenmesinden yanayız. Yana olmak bir yana, komünist parti olarak, bu bizim temel görevlerimiz arasında.

İŞÇİ EYLEMİ VE İZİNLİ PROVOKASYON

Bursa mitingi dağılıyor. Mitingin sona erdiği, kürsüdeki görevli tarafından açıklanıyor. Bundan sonra, miting alanında bulunan TIP'liler, son Bursa olaylarını değerlendiren ve TIP Bursa İl Örgütü imzalı bir bildiri dağıtıyorlar. Dağıtım engellenmeye çalışılıyor. Göstislere, Maocular tarafından değil, İleri Gençler Derneği (İGD) flamasyıyla mitinge katılan bazı beslemeler tarafından. Bunlar, bildiri dağıtan TIP'lilerin üzerine saldırıyorlar. Tek başına bildiri dağıtan bir kadın partili tartaklanarak elindeki bildiriler alınmak isteniyor. Gerçek olarak da "miting ve yürüyüş sırasında bildiri dağıtımının DISK tarafından yasaklandığı" ve "TIP'in böyle işlere kalkıp başkalarının emeğinden para toplamasına müsaade edilmeyeceği" ileri sürülüyor.

Kemal Türkler'in konuşmasından sonra bunlar oluyor. En başta ve kesinlikle sunu söylemek gerekiyor: Kemal Türkler'in konuşmasında vurguladığı bazı noktalar ile İGD'nin beslemelerin davranışı *nevel olarak* tam bir bütünlük gösteriyor. Kemal Türkler'in Bursa'da, "güzel belde", "yeşil Bursa" gibi daha çok turistik bir yaklaşımla başladığı konuşmasının önemli ve anlamlı bir tek yanı var: CHP'ye daha çok yeşil ışık.

Ecevit'in cinayetini hemen arifesinde katil Metal-İş'in bağlı bulunduğu Türk-İş'in Genel Başkanı Halil Tunç'u ziyaret etmesi tepki ile karşılandı. Tepki, sosyalistler, sosyalist işçilerden ve katilleri bilen bütün Bursa işçilerinden geldi. Türkler'in konuşması bu tepkiyi bastırmayı amaçlayan bir konuşmadan öteye geçmedi. Türkler, açıkça Türk-İş'le olan ilişkileri nedeniyle CHP'yi eleştiremeyeceklerini, bu yönde kendi tabanından gelecek tepkileri de önlemeye çalışacağını CHP'ye iletme gereğini duydu. İlk kantomda da Bursa'da CHP'ye verdi. Türkler'in bu konuşması sermayeye güvence stratejisini izleyen CHP'ye, DISK yönetiminden verilen bir güvence anlamı taşıyor. Güvenceler birbirini izliyor. Sosyalist hareketi durdurma operasyonunu bir yönü, bu.

Ancak DISK yönetimi ile CHP arasındaki sıcak ilişkiler, sorunu tümüyle çözüyor. DISK'te bir de güvenilen sosyalist taban ve sosyalist sendikal anlayış var. Güvencenin tam verilebilmesi için bu gelişimin de dizginlenebilmesi gerekiyor. En azından, bu gelişime karşılıklı tedbirli ve kararlı olduğunuz somut örnekleri ile CHP'ye ve gerek ilgisizlere iletmek gerekiyor.

Turizm-İş, Sosyal-İş ve Petrol Kimya-İş olaylarından sonra, İGD'li beslemelerin TIP'e karşı tutumları, bu gereksinimin ürünü. Söylenen şu: Gelen güvenilen sosyalist harekete karşı bizde çok koz var. DISK'in çeşitli makamlarına parasızlık indirgen görüldü ve bunların vurucu gücü olmaya aday İGD beslemeleri, bu kozların arasında.

Sosyalizmi durdurma operasyonunu sahneye koyanlar için, sosyalist harekete karşı kullanılacak beslemelerden bir bölümü pahalı, bir bölümü ucuz. Pahalı ve masraflı olanlar, faşistler. Gerek parasal, gerekse hukuki yönden faşist beslemelerin masrafı büyük. Üstelik bazı durumlarda yararı olmamalı da imkansız.

O zaman ucuzları var. Bunlar bir kaç "sihirli" sözcük karşılığında satın alınabiliyorlar. Üstelik kullanımları alanları değişik. Bunlar, ucuz, hatta maliyetsiz beslemeler. "Sihirli" sözcükler karşılığında her türlü kullanıma hazırlar. Bursa'daki mitingde de görüldü. Yapılan konuşmaları hiç dinlemiyorlar. Ama o "sihirli" sözcükleri duyunca kulakları dikiliyor. Seviniyorlar. Birbirlerine anlamlı ahlamlı bakıp gülüyorlar. Alkış tutuyorlar.

Artık harekete hazırızlar. Sosyalist hareketin bir başka paçasından sırmak için bahaneler ararlar. Bulurlar da: "DISK miting ve yürüyüş sırasında bildiri dağıtılmayacak" dedi. "Sizler para topluyorsunuz".

Bilinçli ve bilimsiz provokatörler, miting sona erdiğinin ve bundan sonra bildiri dağıtılabileceğinin DISK yöneticisi kişilerce ifade edildiğini, unutturuyorlar. Tek başına TIP bildirisi dağıtan bir kadın üyenin üzerine yürüyorlar. Yüzlerce DISK güvenlik görevlisi dağıtılan bildirileri alıp okurken DISK örgütü ile hiçbir ilişkisi olmayan bu beslemeler bildirileri yırtmaya kalkıyorlar. Faşistler tarafından Bursa'da evi bombalanan Osman Özdemir, mitingde Kemal Türkler'den önce konuşan Selim Mahmutoğlu, TOFAŞ olaylarından sonra cezaevine atılan Şinasi Şahin ve miting'in 5 kişilik tertip komitesinin 4 üyesi TIP'li olduğu halde, TIP'in mitingden "para topladığını" utanmadan söylüyorlar.

Olayları çakanarlar, bunlar. Bileşimleri çok önemli değil. TIP'in kustuklarından, İGD ile bugüne kadar ki bilmemkaçıncı kliklerini kutlayanlara, bilimsiz genç insanlardan, devrim arifesinde mühürlü bir trenle Sirkeci'ye girmeye uman ruh hastalarına dek uzanan ilginç bir karma. Güdülmeye hazır kişiler bulunduğu sihirli kavalın Milli Demokratik Devrim ya da başka sihirli nameler çalması önemli değil. Önemli olan hareketi fareli köy görünümünden ve kavalcı heveslerinden daha çok temizlemek. Bu görevi, durdurulmaya çalışılan sosyalist hareket, daha da geliştirerek yerine getirecek.

Bursa Atatürk Stadyumu'nu çevreleyen alan, öğleden itibaren dolmaya başladı. Önce, TOFAŞ'dan, Renault'dan, Mako'dan ve Bursa'daki diğer işyerlerinden gelen işçiler alanda en ön saflarda yerlerini aldılar. Bir süre önce faşist katiller tarafından TOFAŞ'da şehid edilen arkadaşları Muammer Çetin-bağ için duydukları üzüntü, hepsinin yüzünden teker teker okunuyordu.

Ancak Bursa işçilerinin yüzünden okunan, yalnızca keder değildi. Başka cinayetlere, başka saldırılara ve Bursa'da sarı sendika - komando işbirliğinin başka gösterilerine asla müsaade etmeme kararlılığı da vardı hepsinde. Yürüyüş ve miting de bu amacı taşıyordu; güçlerini ve kararlılıklarını dost düşman herkese duyurmak istiyorlardı.

FAŞİSTLER KAYBEDECEK

Yürüyüş başlamadan, gruplar halinde konuşmakta olan işçilere yaklaşıyoruz. En çok tartışılan konu, son saldırıların ve arındıkları amaçların ayrıntılı bir biçimde değerlendirilmesine ilişkindir. Burada, Bursa işçilerinin bilinç ve kararlılık düzeyi hemen ortaya çıkıyor.

En başta, MC iktidarının niteliğini ve işçi sınıfı karşınsındaki tutumunu açıkça kavramışlar. Bunun üzerinde çok durmuşlar, ancak yalnızca amfianın o derin sevgi gücü ile bile kavrıyabiliyorlar bu konudaki gerekleri. İşçilerin aral tartışıkları noktalar, önceki Seydişehir ve Tarış örneklerinin son Bursa olayı ile karşılaştırılması sırasında ortaya çıkıyor. Sonunda, tümünün de anlaşılacak nokta faşistlerin hangi yandan olursa olsun birini öldürüp şiddetli Bursa'da turuncudur amacını taşıdıkları doğrultusunda oluyor.

Burada, TOFAŞ işçilerinin biri hemen ekliyor: "Ancak, bu oyun Bursa'da en baştan bozuldu. Çünkü faşistler ilk girişimlerinde büyük bir tepki ile karşılaştılar. Muammer Çetinbağ'ın ölümlünden daha önce Renault'da faşistlerin gördüğü şiddetli tepki, olayların daha sonraki gelişimini belirledi. Faşistler kendi adamlarını vurup cinayeti işçilerin üzerine atmak gibi umutsuz ve tehlikeli bir oyun oynamak zorunda kaldılar. Muammer şehit düşti, ama bundan sonra faşistler de Bursa'dan umudu kessinler. Bütün olanlardan sonra Seydişehir ve Tarış örnekleri Bursa'da tekrarlanmaz."

İŞÇİ SINIFI DAYANIŞMASI

TOFAŞ işçisi bunları anlatırken, Bursa'nın bir Seydişehir olamayacağına kanıt başka örnekler ortaya çıkıyor.

Alanın bir yanından, İstanbul'dan gelen işçiler, akın akın Bursa'lı kardeşlerinin saflarına katılıyorlar. Maden-İş, Basın-İş, Petrol ve Kimya işçileri Sen-

dika ve diğer birçok sendikal örgütlere bağlı işçiler Bursa'lı işçileri desteklemek üzerealandaki yerlerini alıyorlar.

Her deney, işçi sınıfına çok şey öğretiyor. İstanbul'un, Kartal'ın, İztim'in binlerce işçisi, faşizme karşı Bursa işçilerini yalnız bırakmayacaklarını haykırıyorlar.

30 bini aşkın bir topluluk, stadyum alanını terk ederek miting yapılacağı Heykel alanına doğru yürüyüşe geçiyor. Bursa'nın, tarihinde gördüğü en görkemli gösterilerden biridir, bu. "Faşizme Geçit Yok", "Hükümet İstifa", "Yaşasın DISK", "Sosyalist Türkiye", "Katiller Belli, Türkiye'nin İtleri" sloganları binlerce işçi tarafından haykırılıyor.

Yürüyüşün başlamasından kısa bir süre sonra, topluluk Türkiye İşçi Partisi Bursa İl Merkezi'nin önünden geçiyor. TIP Bursa örgütü "YAŞASIN DISK" sloganı ile selamlıyor işçileri. İşçilerin cevabı ise "SOSYALİST TÜRKİYE" sloganının hep birlikte haykırarak olması.

MAHMUTOĞLU KONUŞUYOR

Kortaj, mitingün yapılacağı alana taşıyor ve yerini alıyor. İlk konuşmayı Maden-İş Bölge Temsilcisi Selim Mahmutoğlu yapıyor. Mahmutoğlu, konuşmasında, Çetinbağ'ın öldürülmesinin bir raslantı olmadığını, hedefin doğrudan doğruya işçi sınıfı olduğundan ortaya çıktığını ve Bursa olaylarının, genel faşist tiranlığın yerel ama önemli bir uzantısı olduğunu vurguluyor.

Mahmutoğlu, bütün bunlara karşılık, işçi sınıfının faşist saldırılar ve planlar karşısında bir adım bile geriyelemeyeceğini sözlerine ekliyor: "İşçi sınıfı katiller ve onun arkasındaki sermayeye boyun eğmeyecektir. Tarihinkisi durdurulamaz; sonunda işçi sınıfı iktidarı alacak ve sosyalizm kurulacaktır."

Mahmutoğlu konuşmasını şu sloganlarla bitiriyor:

YAŞASIN TARİHSEL MUCADELEMİZ!
YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ ULUSAL VE ULUSLARARASI BİRLİĞİ!
YAŞASIN SOSYALİST MUCADELEMİZ!

Mahmutoğlu'ndan sonra son konuşmacı olarak söz alan DISK Genel Başkanı Kemal Türkler bir gün önce DISK Temsilciler Meclisi'nde yaptığı konuşmada değindiği noktaları Bursa'da da vurguluyor.

Kemal Türkler, konuşmasında faşist tiranlığın işçi sınıfını açık bir biçimde hedef aldığını, faşist tiranlığın siyasal kaynağı MC iktidarının düşürülmesinin büyük önem taşıdığını belirtiyor.

Konuşmasının diğer bölümlerinde, DGM yasasının engellenmesi gerektiğine de belirten Türkler, ayrıca Türk-İş konusuna da değinerek "bu sendikamız gerici, işçi sınıfının çıkarlarına aykırı yanından ve tutumlarından bir an önce sıyrılmalı" dileğini belirtiyor.

Türk-İş -CHP diyalogunda da DISK olarak bir sakınca ya da endişe duymadıklarını söyleyen Türkler'in konuşmasından sonra miting dağılıyor.

SERMA YE BASINI İGD PROVOKASYONUNU NASIL YAYIYOR ?

Başladığı gibi düzenli bir şekilde biten miting sonunda dağıtılan TIP bildirileri havaya biraz gerginleştirilmiştir. İşçiler, dağıtılan TIP bildirilerini yırtmışlardır. Bu arada ellerinde

MİLLİYET, 11 TEMMUZ PAZAR

Yürüyüşün Notu: Milliyet'in yazdığı gibi aksine, TIP bildirisini yırtan bir tek işçi yoktur. Bu işi yapan kişilerin aksine İGD'li beslemeler de günü geldiğinde isimleriyle teşhir edilecektir.

TIP İl Merkezi İşçileri Selamlıyor